

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Klary P.
Niedz. św. Hipolita.
Pon. św. Euzebiusza
Wt. WNIEBOWZ. NMP.
Sr. św. Rocha Wyzn.
Czw. św. Mirona.
Piąt. św. Firminy B.

Wschód słońca: godz. 4 m. 37
Zachód słońca: godz. 7 m. 31
Dług. dnia godz. 14 m. 54
Ubyło dnia g. 1 m. 51

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 3.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 12 sierpnia 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianiszach a p. Teodora Minko;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub 7-go miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

KONIAK SZUSTOWA

Mamy zaszczyt zawiadomić W. W. P. P. Odbiorców, iż

Skład nasz stale zaopatrzony jest

w armaturę żelazną od 1/4" do 12", w fosfor-bronzo-
bronzową zaś i mosiężną do 3" średnicy, jak
również, że odlew czerwienicowy odbywa
się u nas codziennie o 11 rano i o 5 po poł.

B. Górecki i M. Wolski

Specjalna Fabr. Armatur i Odlewnia Metali

Łódź, ul. Karola № 6.

Telefon 5-17.

Katalogi i oferty na żądanie.

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

poleca apteka W. DANIELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93.

423r

50% oszczędności opalu,
usuwa wilgoć

patent. MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA

Dr. W.P. Kłobukowski, inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71

KAZIMIERZ OSSOWSKI inżynier i obrońca patentowy.

BIURA PATENTOWE.

PETESBURG — Wozniesenskiej Prospekt № 20.

BERLIN — Postdamerstr. № 6. 519-26

„CORSO” Cegielniana № 16.

W poniedziałek, dnia 14 sierpnia r. b. odbędzie się

Benefis kasyerki.

3036

Dla młodzieży i starszych:

1) Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz”
wydanie ozdobne z ilustracjami St. Masłowskie-
go; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumerato-
rów „Rozwoju” tylko 1.25 kop.

2) Feliks Koneczny — „Dzieje Polski”
2 tomy, z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski.
cena w oprawie rb. 2.00, broszurowane 1.50 kop.
dla prenumeratorów — w oprawie 1.30 kop.
broszurowane rb. 1.00.

EPILEPSJA

była oddawna uważana za chorobę trudną do zwalczenia, a nawet za nieuleczalną, i każdy stosował niejedną metodę leczenia. Nie osiągnąwszy żadnego rezultatu za pomocą innych środków, należy stosować nasze

Antiepileptyczne proszki

(D-ra R. Weila Epilepticon)

a można się wkrótce przekonać o ich doskonałym działaniu. Dr. med. Kamiński z Paryża w Nr. 28 „Extrait du Progres Medical” pisze: Epilepticon D-ra Weila wskazuje na wielki postęp w racjonalnym leczeniu epilepsji, co jest tem ważniejsze, że liczba nerwowo chorych i epileptyków wzrasta z każdym rokiem.

Epilepticon D-ra Weila, ze względu na odpowiednią zawartość substancji, działających antyseptycznie w kiszkiach oraz substancji, które uspokajają nerwy i odnawiają krew, jest stanowczo preparatem specyficznym przeciw Epilepsji, kurczom i chorobom nerwowym; działanie szybkie, zawsze jednokowe, przytem nieszkodliwe; preparat przyjemny w użyciu.

Cena dużego pudełka 4 rb.

Wyrób wyłączny:

„APTEKA POD ŁABĘDZIEM”

Frankfurt n/M.

Dostać można we wszystkich aptekach i większych składach aptecznych. 2231

Nowe hasło.

Jeden z poważniejszych i uczciwszych polityków i publicystów rosyjskich, p. Rosławlew, na szpaltach organu reakcyjnego „Pieterburskija Wiedomosti” przychodzi do wniosku, że hasło nacjonalistów rosyjskich powinno ulec radykalnej zmianie. Zamiast dotychczasowego: „Rosya dla rosyjan!”, należy postawić inne, ocale niebo różne — „Rosya dla poddanych rosyjskich.”

W nowym tem hasle niema już być wyzywającego, pyszałkowatego i ubliżającego milionom mieszkańców imperyum urągania „prec

z inordcami!”, jeno — najzupełniejsze równoprawnienie w imię porządku i całości ustroju państwowego.

Byłby to więc olbrzymi krok naprzód na drodze rozwoju nacjonalizmu rosyjskiego, który w ten sposób stałby się zjawiskiem normalnym. P. Rosławlew nazywa taki nacjonalizm liberalnym, wierzy w jego urzeczywistnienie i przypuszcza, że będzie on do-tateczną przeciwwagą nacjonalizmu społecznego, ściśle reakcyjnego i szowinistycznego. Wierzy on, że na taki nacjonalizm liberalny, wbrew programom dotychczasowych tryumfatorów i kierowników, pp. Krupieńskich, Bałaszowów, Puriszkiwiczów, Dubrowinów, Markowów i tylu, tylu jeszcze innych, zgodzą się kadeeci, postępowcy i październikowcy.

Blok stały i zgodny owych partij politycznych mógłby z poważnemi szansami powodzenia pokusić się o utworzenie stałej większości w IV Dumie państwowej i w ten sposób nadać jej pracom nowy pęd, a zakreślić szersze i właściwsze granice.

Czekamy na dalsze etapy w rozwoju myśli, poruszonych przez Rosławlewa. Czy nie są to tylko kwilienia przedwyborcze? Wszak i nacjonalizm p. Puriszkiwicza przechodzi różne etapy, w zależności od czasu, jaki dzieli kadencja starej Dumy od początku nowej.

Cyklony i antycyklony.

Otoczające naszą ziemię powietrze posiada wagę, jest ciężkie, mimo, że my tego nie odczuwamy.

Następstwem ciężkości powietrza jest t. zw. ciśnienie atmosferyczne, czyli nacisk, jaki wywierac może atmosfera na swą podstawę, ziemię i przedmioty na niej się znajdujące.

Rzecz jasną i zrozumiałą jest fakt, że o ile w danej miejscowości, dla jakichkolwiek przyczyn, powietrza jest mniej, czyli jest rzadsze, to i ciśnienie jego w danej miejscowości będzie mniejsze, bo na każdy punkt ziemi, czy przedmiotu, naciskać będzie mniejsza liczba cząstek powietrza. Odwrotnie: jeżeli w danej miejscowości powietrza będzie więcej, w takim razie większa liczba cząsteczek powietrza, na jeden punkt naciskających, wytworzy większą siłę ciśnienia.

Taki jednak nierównomierny rozkład cząsteczek powietrznych utrzymać się długo nie może: powietrze przesuwac się będzie tam, gdzie znajduje się dla niego miejsce. W wypadku zaś, gdy w pewnej miejscowości znajdzie się więcej cząsteczek powietrznych, w sąsiadującej zaś z nią

mniej, nadmiar powietrza przejdzie tam, gdzie go mniej, dążąc do wytworzenia równowagi.

Przejście powietrza z jednego miejsca na drugie nazywa się wiatrem, który, zależnie od swej siły, kierunku, rozległości, sposobu zachowywania się, posiada różne nazwy, określające bliżej jego gatunek.

W artykule niniejszym chcemy rozpatrzyć dwa bliższe ich rodzaje, t. j. cyklony i antycyklony.

Cyklon jest ruchem powietrza, dążącego do miejsca, w którym panuje niskie ciśnienie atmosferyczne. Wiatr powinienby pędzić po linii prostej—najkrótszej, zachodzące jednak działanie sił innych, jak obrót osiowy ziemi i działanie siły odśrodkowej, wywołują skrzywienie drogi, (na półkuli naszej północnej na lewo) tak, że wiatry biegną w kierunku spiralnym, jakby po zwojach ślimaka.

Taki rozkład wiatrów, po linii spiralnej, dookoła minimum barometrycznego (punktu najniższego ciśnienia) nazywa się cyklonem.

Cyklony więc wytwarzają się około punktów najniższego ciśnienia. Przedstawmy sobie teraz punkty ciśnienia najwyższego (maximum barometryczne); tam prądy powietrzne z konieczności dążyć będą od środka, t. j. w kierunku ciśnienia niższego. Wytwarza się tu więc prąd powietrza odwrotny i taki prąd zowie się antycyklonem. Taksamo, jak i cyklony, zamiast przebywać drogą prostą, ulega on odchyleniu, lecz — na północnej półkuli — na prawo.

Inaczej: cyklon półkuli północnej idzie w kierunku wskazówek zegarka, antycyklon zaś posuwa się w kierunku odwrotnym.

Posuwający się obecnie w okolicach równika antycyklon wywołał silne podniesienie temperatury, przeniósł bowiem z miejsc ciśnienia większego fale silnie nagrzanego powietrza do miejscowości, posiadających niskie ciśnienie i doprowadza stale świeże zapasy ciepłego powietrza, wywołuje upały.

Przyczyny powstawania największości i najmniejszości tych ciśnień dotychczas jeszcze nie są zbadane dostatecznie; wiadomo tylko, że w Europie tworzą się w różnych porach roku, najwyraźniejsze zaś różnice zachodzą w zimie.

Największości posuwają się bardzo wolno, najmniejszości szybko, zimą z prędkością do 11 metrów na sekundę. Zwykle przesuwają się z zachodu ku wschodowi.

W Europie wyróżniono już kilka kierunków, którymi najczęściej ciągną się wiry; największa ich część przechodzi na północ względem strefy umiarkowanej; te właściwie cyklony, sunąc przez nasze okolice, swą stroną prawą, południową, wpływają najsilniej na zmiany temperatury u nas.

Ihar.

Zachęta.

(Art. nadesł.)

Wyczytawszy w № 179 „Rozwoju” krótką odpowiedź szanownej Redakcji, daną robotnikom z fabryki Scheiblera, wyjaśniającą zadania T-wa abstynentów „Przyszłość”, ucieszyłem się tem, że są ludzie, którym ich własna dola leży na sercu.

Tylko przez walkę całego społeczeństwa z tak potężnym wrogiem, jakim jest alkohol, może być w przyszłości osiągnięty dobrobyt: za przepiękne pieniądze można oświecić mnóstwo analfabetów, pobudować wiele szkół, założyć czytelnie i t. d. Jako członek zarządu oddziału łódzkiego T-wa abstynentów „Przyszłość”, pragnę dać nieco więcej szczegółów o zakresie jego działalności:

1) Towarzystwo pod nazwą: „Towarzystwo zupełnej wstrzemięzliwości od napojów alkoholowych „Przyszłość” ma za cel: a) uwolnienie społeczeństwa polskiego od wpływu alkoholizmu i b) wytworzenie w społeczeństwie towarzyskości bezalkoholowej.

2) Towarzystwo pracuje na gruncie bezpartyjnym, bez różniczek przekonań politycznych, społecznych i religijnych. Zadaniem tego T-wa jest szerzenie idei antialkoholizmu, jako potężnego czynnika odrodzenia fizycznego, etycznego, ekonomicznego i kulturalnego.

3) Dla osiągnięcia pomienionego celu Towarzystwo:

a) stosuje ściśle do swoich członków zasadę zupełnej wstrzemięzliwości od napojów alkoholowych;

b) urządza odczyty, pogadanki naukowe, kursy systematyczne, wycieczki zamiejskie, przechadzki i t. p.;

c) otwiera czytelnie, biblioteki, jadalnie bezalkoholowe, domy ludowe i t. p.;

d) dąży do rozwoju współzycia i łączności wśród członków, urządza chóry, orkiestry, zabawy towarzyskie, wprowadzając gimnastykę, sporty i t. p.;

e) prowadzi propagandę idei Towarzystwa, wydając czasopisma, broszury, książki, odczyty i t. p.;

f) daje pomoc lekarską alkoholikom (chronicznym), urządza dla nich ambulatoria szpitale i sanatoria;

g) stara się wywierać wpływ na wychowanie domowe i szkolne; oraz wpływać na prawodawstwo (w granicach statutu) skierowane przeciw alkoholizmowi;

h) ogłasza konkursy niezbędne dla osiągnięcia celów T-wa;

i) dąży do podwyższenia kulturalnego i ekonomicznego poziomu szerokich mas i warstw ludności pracującej, przez popieranie ruchu kooperacyjnego.

Uwaga: Organem oficjalnym T-wa jest miesięcznik „Przyszłość” egzemplarz którego otrzymuje każdy członek T-wa.

4) Towarzystwo „Przyszłość” stanowi osobę prawną i t. d.

Oddział łódzki Towarzystwa „Przyszłość” istnieje i rozwija się, uczkolwiek powoli, jednakże stale od lat czterech. Biuro posiada w lokalu własnym Konstantynowska № 5 i czynne jest, niewyłączając niedziel i świąt, od godziny 7^{1/2} do 10 wieczór. Dyżurni członkowie T-wa udzielają wszelkich wyjaśnień, wpisują nowych członków i t. p.

Zebrań odbywały się co dwa tygodnie i posiedzenia zarządu — w środy każdego tygodnia. Zarząd oddziału łódzkiego podjął myśl utworzenia oddziałów w dzielnicach Bałuty, Widzew i Gajera i osoby interesowane sprawami naszego T-wa, o ile zbiorą przynajmniej 10 członków w każdej dzielnicy, mają prawo podług § 1. Regulaminu dla oddziałów żądać założenia oddziału dzielnicowego.

Interesowani otrzymują w lokalu naszego T-wa w godzinach biurowych wszelkie wskazówki oraz ślętne odpowiedzi.

Jakkolwiek na razie zainteresowali się naszym Towarzystwem tylko robotnicy wyżej wskazanej fabryki, jednakże mam nadzieję niezłomną, że spiesząc z odpowiedzią bardziej szczegółową dla dobra całego społeczeństwa, ujrzą wkrótce, że i z innych fabryk robotnicy pójdą w ich ślady, szukając w Towarzystwie abstynentów „Przyszłość” godnych rozrywek, zabaw towarzyskich, pokrzepienia ducha z odczytów, pogadek i t. p. po nieraz całodziennej lub całotygodniowej pracy, zamiast zatruwać swe organizmy po szynkach i piwiarniach, doprowadzając tym sposobem nieraz do ruiny i rozpaczę siebie, całą rodzinę, a nawet i społeczeństwo.

Z tem większą radością powitam w nich nowych członków, że i sam jestem robotnikiem.

Członek Zarządu łódzkiego Towarzystwa abstynentów „Przyszłość”

M. Daroszewski.

Reforma policji.

Przed tygodniem „Oswied. Biuro” i organ urzędowy oficjalnie zawiadomiły, iż projekt reformy policji, opracowany przez komisję sen. Makarowa, został zaaprobowany przez Radę ministrów i ma być wniesiony do izb prawodawczych.

Z tej krótkiej i węzłowej wzmianki mogło się wydawać, iż sprawa ta nie wywołała żadnych kwestyj w Radzie ministrów. Tymczasem, jak się okazuje według informacji, zdobytych przez „Russk. Słowo”, debaty nad projektem były mocno ożywione — i przytem „ożywienie” wnieśli bynajmniej nie obrońcy projektu, lecz przeciwnicy, w szeregach których znaleźli się kontroler państwowy Charitonow i min. finansów Kokowcew. Jedynym obrońcą projektu był P. A. Stołypin.

Przed przystąpieniem do dyskusji zabrał głos

p. P. A. Stołypin, wskazując, iż projekt proponuje zreformowanie policji w granicach Rosji Europejskiej, z tem zastrzeżeniem, iż z biegiem czasu zostanie rozszerzony na całe państwo. Przeprowadzenie projektu pociągnie za sobą 9 milionów rocznie wydatków więcej, niż zazwyczaj. Dla pokrycia tego niedoboru P. A. Stołypin zaproponował podwyższenie podatków od nieruchomości i zwiększenie asygnowań miast na utrzymanie policji.

Kontroler państw. Charitonow zauważył, iż na takie rozstrzygnięcie kwestji wynikającego z reformy niedoboru zgodzić się nie może, a cały projekt uważa za niedostatecznie opracowany.

Wice-minister sprawiedliwości, Wierowkin, uważa, iż projekt nadaje zbyt obszerne pełnomocnictwa policji w kwestji aresztowań osób przed decyzją władz sądowych, i wskazuje, iż nie można mieć żadnej nadziei, aby projekt w tej formie uzyskał sankcję Dumy.

Pp. Gerbel i Kurłow poczynili tylko wzmianki, poczem zabrał głos minister finansów Kokowcew, wygłaszając dwugodzinne przemówienie.

Rozpoczął swe przemówienie p. Kokowcew od tego, iż zasadniczo uznaje konieczność reformy policji, lecz projektu komisji Makarowa, jest jego stanowczym przeciwnikiem i to z najrozmaitszych względów. Przedewszystkiem mówił p. Kokowcew: „żandarml zostali postawieni przez komisję na takiej wyżynie, o jakiej teraz nawet im się nie śniło. Faktycznie cała władza policyjna w powiecie będzie skoncentrowana w rękach wice gubernatora; on otrzymuje pełnię władzy, a gubernator zostaje „na piśmie” — gospodarzem gubernii. Taki stan rzeczy jest niedopuszczalny”.

Przechodząc do strony finansowej sprawy, p. Kokowcew zwrócił przedewszystkiem uwagę na cyfrę niedoboru i skonstatował, że owe 9 milionów, wskazane przez komisję Makarowa, są zupełnie błędne. „Moi współpracownicy, którzy sprawdzili te obliczenia, otrzymali zupełnie inne wyniki: cyfra niedoboru wyniesie niemal 100 proc., mianowicie 56 milionów rubli.

Oto, najdokładniejszy rachunek, dokonany w mojej kancelarii.

Pomyślcie panowie, co za natężenie skarbu państwa jest potrzebne na reformę w Rosji Europejskiej, a dla czego inne części państwa mają być pokrzywdzone, dla czego nie mają otrzymać zreformowanej policji Syberya, Polska, Kaukaz i t. d., gdzie stan policji jest gorszy, niż w centrum?..

Jako przedstawiciel wydziału finansowego oponuję przeciwko wyliczeniom komisji i kategorycznie oświadczam, iż wyszukać środków na tę reformę nie mogę”.

Co się tyczy etatów policji, to i te w projekcie komisji są, zdaniem ministra finansów, źle wyliczone, gdyż przedewszystkiem nie można ustalać ilości potrzebnych funkcjonaryuszów policji: w 1905—7 roku trzeba ich było więcej, — obecnie możnaby etaty zmniejszyć.

„Pensya 3,500 rubli dla komisarza — mówi z uśmiechem p. Kokowcew — to trochę za wiele: wszak to jest ideał dowódcy batalionu”.

Również nie zgadza się p. Kokowcew na dodatki do pensji co 5 lat.

„Co będzie wówczas robił minister finansów?” — zapytuje p. Kokowcew.

Powiększenie podatków od nieruchomości i zwiększenie asygnowań miast na policję również poddaje minister finansów ostrej krytyce.

Zakończył swą mowę w sposób następujący: „Zresztą wszystkie środki, proponowane przez komisję, nie są w stanie usunąć wszystkich bolączek rosyjskich”.

Przeciwko podwyższeniu etatów policji przemawiał jeszcze p. Charitonow.

Po dyskusji, jak wiadomo, większością głosów postanowiono jednakże projekt przekazać Izbie prawodawczej.

Londyn zagrożony głodem.

Wskutek strajku życie portowe w Londynie zupełnie zamarło. Doki i hale towarowe stoją puste, jak wymarłe. Handel największego miasta świata zupełnie zatrzymany, dowóz środków żywności nie istnieje.

Wprawdzie już przed kilku dniami przyznano ładownikom wszystko, czego żądali, ci jednak

oświadczyli, że nie wrócą do roboty, aż zostaną uwzględnione żądania tragarzy węgla, żalóg łodzi przewozowych, woźniców i innych pracowników, zależnych od przedsiębiorstw okrętowych.

Głównie chodzi o podwyższenie płacy, ale układy nie doprowadziły jeszcze do zgody i nie ma nadziei na załatwienie sprawy w dniach najbliższych. Robotnicy portowi, węglarze i t. d. są tak solidarni, że nie ma ani jednego łamistrajka.

Ceny mięsa już się podwoiły, a byłoby jeszcze gorzej, gdyby nie upał, który odbiera ochotę do jedzenia mięsa. Jeżeli strajk potrwa jeszcze dni kilka, to zapasy w lodowniach się wyczerpią, a okrętom z transportem mięsa argentyńskiego zabraknie węgla do ochładzania maszynami swego towaru, którego jest kilka tysięcy ton. Wtedy zaś resztę węgla okręty te zużytkują na to, żeby wyjechać na morze i pozbyć się zepsutych mas mięsa.

Jarzyny na okrętach gniją, masło duńskie topi się i splywa po zawierających je naczyniach w morze.

Dotkliwie daje się uczuć brak lodu.

Jeszcze gorszą jest niemożność wywożenia śmieci i odpadków kuchennych z powodu strajku woźniców. Przy 32° Celsjusza w cieniu wytwarza to powietrze nie do znieśnienia. Wprawdzie strajkujący pozwolili na dostarczanie szpitalom lodu i nie przeszkadzają wywozowi śmieci, ale dzieje się to w sposób niedostateczny.

Powszechnie przypuszczają, że wobec tych warunków strajkujący otrzymają wszystko, czego żądają.

Na zebraniu strajkowym w Tomer Hill otrzymano telegram od zjednoczenia robotników przewozowych w Berlinie, wyrażający sympatię i poparcie strajkowi londyńskiemu. W telegramie wyrażono prośbę o przysłanie nazw okrętów, które nie mogą wylądować swego towaru w Londynie, pozbyły się go w innych portach europejskich. Zjednoczenie zażąda wiedzy od członków organizacji w takich portach, aby nie dotknęli nawet tych okrętów, nie dając im możliwości wylądowania.

O MAROKO.

(Koresp. własna „Rozwoju“).

Londyn, 10 sierpnia.

Sprawa, która nie schodzi z łamów dzienników, sprawa marokańska skierowała naszego ko-

respondenta do jednego z bardziej wybitnych polityków angielskich, który do niedawna zajmował wpływowe miejsce w jednej z ambasad. Obecnie zajmuje poważne stanowisko w Londynie. Oto co on oświadczył:

„Kwestya marokańska prawdopodobnie nie pociągnie za sobą groźniejszych następstw. Niemcy zwyczajem swoim wnieśli się w sprawę, do której najmniejszego nie miały prawa. To też rząd angielski, wnikając w istniejące traktaty, zaakcentował silnie swoje stanowisko. To było powodem złagodzenia akcji. Obecnie chodzi tylko o to Niemcom, aby z całej tej afery wyciągnęli się z honorem.

Pertraktacje, jakie się obecnie prowadzą, dotyczą właśnie tej kwestyi.

Maroko naprawdę Francji na razie nie jest potrzebne. Francji nie grozi przeludnienie. Przybywa w niej od pewnego czasu tak mało obywateli, że przy rozwiniętym przemyśle, przy wielkiej pracy, która jeszcze dla kraju potrzebna, dużo wody upłynie, zanim we Francji zrobi się dla ludności zbyt ciasno. Swoją jednakże drogą Francya politycznie nie może dopuścić obcych wpływów w Maroku, zwłaszcza państwa z tak zabobremi tendencjami, jakim są Niemcy.

Niemniej też wzrost potęgi kolonialnej niemieckiej nie jest pożądany dla nas—anglików, tem więcej w Maroku, które jest jakby kłódką do morza Śródziemnego.

— Dlaczegoż kłódką? — zapytałem zaciekawiony.

— Bo już klucz my w Gibraltarze posiadamy. Bez tego klucza nikt tej kłódky nie otworzy.

W tej chwili — mówił dalej — o ile sądzę, idzie tylko o to, na którą stronę przechyli się Stany Zjednoczone. Jakkolwiek nie mają one w tem żadnego interesu, jednakże wnosić mogą, że Niemcy usiłują zjednać sobie. My o tem jesteśmy dobrze poinformowani i mogę panu zaręczyć, że pomimo znacznych następstw, które proponują Niemcy Stanom Zjednoczonym co do wpływów w Ameryce Środkowej, a zwłaszcza w Panamie, usiłowania ich trafiają na silny opór.

Przyrzekają Niemcy Stanom Zjednoczonym w razie potrzeby aneksyi których ze Środkowej Ameryki prowincyj, głos poparcia w konferencyach lub czynną pomoc w razie wystąpienia zbrojnego.

Tymczasem przy zawieraniu traktatu z Francją pragną jaknajwięcej zyskać czasu, mając nadzieję, że układ ze Stanami Zjednoczonymi dopomoże im do wytargowania lepszych warunków.

Niemcy w tej chwili wojny prowadzić nie mogą. Olbrzymie upały w Niemczech zagrażają zupełnie jarzynom, część winnic, jeżeli dalej potrwać upały, można uważać za zniszczoną.

W całych Niemczech na przyszłym przedłówek można spodziewać się znacznego podrożenia produktów.

W Rosyi w dużej liczbie gubernij głód zagraża, a dobry urodzaj w innych może wyrównać w zupełności klęskę głodową, ale nie da zbyt wiele zboża na export. Zablokowanie portów niemieckich i niedopuszczenie zboża amerykańskiego na rynki w ciągu dwóch miesięcy wygląda całe Niemcy, gdyż szczyry sprzymierzeniec ich — Austria — dostarczy im zboża nie może.

Wiadomo, że w Austrii ziarna nie wystarcza dla jej nielicznych mieszkańców, a Węgry są zagrożone zupełną klęską, którą spowodowała susza.

Widzi więc pan, że w tej chwili jaknajnieudolniejszy polityk niemiecki może przewidzieć, iż nie jest to czas na wojnę z Francją i Anglią.

Kto zna usposobienie skore do pogrózek butnych Niemców, ten widzi, że odwlekanie sprawy i przeciąganie jej — jest tylko porażką bezsilnego, nie powiem: zupełnie bezsilnego, ale ubawładnionego. Najbardziej się obawiam tylko, ażeby dyplomacya francuska nie postawiła w tej sprawie jakiego błędnego kroku.

Uplastyczni sobie pan położenie francuskiego Konga w Afryce. Okraża ono zupełnie Kamerun i sięga aż pod jezioro Czad.

Kongo jest kolonią nadzwyczaj korzystną i bogatą lecz ma jedną kardynalną wadę—że febrzy tantsze—zabójczo oddziałują na zdrowie europejczyka.

Wszystko to jednak z czasem da się usunąć i zmienić. Osuszenie błot i uregulowanie rzek, wlokących się wolno strumieni, wycięcie bogatych lasów, może się przyczynić do zmiany klimatu i stworzy z tej okolicy bardzo dochodową prowincję dla Francji.

Niemiecki Kamerun znajduje się w gorszym położeniu, zwłaszcza, że pomiędzy Kamerunem a Kongo francuskim rozłożyła się hiszpańska Gwinea z silnym portem na wyspach do Principe. Wartość Kamerunu wzmożłaby się znacznie, gdyby Francya pozwoliła Niemcom choć jedynym rzekiem małym swoich posiadłości dotknąć się do jeziora Czad. Faktycznie ustępstwo to nie byłoby zbyt uciążliwe. Owszem, Niemcy ożywiliby tu handel i nie tylko Czad ale i dwie duże rzeki, wpadające do niego, mogłyby być bardziej wyży-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Upały. — Stan sanitarny miasta. — Loterye.

Upały wciąż nam dokuczają. Od miesiąca trzy czwarte Europy smażą się w ogniu słonecznym, a raczej—ściślej się wyrażając — zlewa potem w rozgrzanem powietrzu i nawet nocą nie wiele przynosi ulgi, bo rozpalone mury miejskie, wyzbywając się nadmiaru ciepła przez promieniowanie, nagrzewają ochłodzone nieco powietrze, tak, że nawet, śpiąc przy otwartych oknach, nie ma czem oddychać.

Łódź, uboga w zielen, pozbawiona wody bieżącej, zadymiona i zapyłona, staje się w porze takich kanikuł, jakie panują w roku bieżącym, niesłychanie męczącą dla tych, którzy, przyknuć obowiązkiem zawodu, murów jej porzucić nie mogą.

Zdawałoby się, że w takich warunkach ci, którym powierzono sanitarno-zdrowotną straż nad miastem, powinnyby rozwinąć wzmoczoną energię i czujność.

Epidemia cholery już grasuje na południu Rosyi, na brzegach Adryatyku i bardzo łatwo zawleczone być może do naszego grodu. Zresztą i bez tego Łódź jest sprzyjającym terenem dla rozwoju chorób zakaźnych i gorączkowych, o które w porze upałów najłatwiej.

Tymczasem do redakcyi naszej napływają wciąż listy ze skargami na oplakany, urągający najelementarniejszym zasadom higieny stan miasta, zwłaszcza na jego kresach. W listach tych mieszkańcy żalują się na nieporządne utrzymanie klatek schodowych, miejsc ustępowych, śmietników i t. p.

Jeden z tych przygodnych korespondentów ulicy Widzewskiej opisuje stan domu w któ-

rym mieszka, wprost budzący zgrozę. Są tam podobno na każdym piętrze urządzone zlewy ogólne w sieniach dla wygody lokatorów. Do tych zlewów mieszkańcy wrzucają cuchnące odpadki, wylewają odchody, nie wylączając kału. Tworzy się z tego powietrze tak cuchnące, że idąc np. na trzecie piętro do mieszkania, dostaje się zawrotu głowy, zdarzają się nawet wypadki omdlenia.

Inny znów z korespondentów skarży się na nieznośny pył, przy lada powiewie wiatru unoszący się tumanami na ulicach niezabrukowanych, lub tych, na których brak zmieniają. Komisye sanitarne powinnyby jak najrychlej zrewidować miasto, kładąc szczególny nacisk na tego zakamarki, oddalone ulice i bocznice oraz dzielnice gęściej zaludnione. Naruszających przepisy sanitarne przez lekceważenie lub lenistwo pociągają do surowej odpowiedzialności. Słowem rozwinięszy należyta czujność i energię postarad się doprowadzić miasto do możliwej czystości, aby zabezpieczyć je od najazdu nieproszonej gości—epidemii.

Miejmy nadzieję, że ci, do których to należy, spełnią obowiązek obywatelski i usuną z Łodzi, a przynajmniej, o ile to możliwe, zubożenią ogniska zarazy i szkodliwych dla zdrowia miazmatów wszędzie, gdzie tylko przybrały one stan groźny.

Kto jednak zażegna inną plagę, trapiącą przeważnie uboższą ludność już nie tylko naszego miasta, lecz całego kraju. Plaga ta — to loterye, nie tylko pokątne, ale i klasyczne. W roku bieżącym rozpoczęło się 197 półrocze loteryi klasycznej Królestwa Polskiego. Za ćwiartkę losu do I klasy zamiast nominalnej ceny rb. 3 kop. 15 subkolektorzy kazali sobie płacić po 8 rubli kop 25, czyli około 160% ponad wartość. Loterya klasyczna podzielona jest na 23500 losów, wartości po rb. 60 kop. 75 jeden, czyli

ogólna jej wartość czyni rocznie rb. 2,853,250. Z liczby tej zaledwie cząstkę, będącą w rozporządzeniu różnych instytucyj, drogą stosunków osobistych można nabyć za cenę nominalną; resztę zaś, którą „Kurjer Warszawski“ oblicza co najmniej na 19,000, grający w loteryę kupują od subkolektorów z nadwyżką po rb. 20 kop. 40 na losie.

Szeroki ogół płaci więc w każdym półroczu za loteryę ponad jej wartość nominalną 387,600 rb., a w ciągu roku 775,200 rb.

Rachując jeszcze ściślej, grający w loteryę, której wartość nominalna wynosi rocznie rubli 2,853,250, płacą rb. 3,628,450.

Ponieważ nader zasadnie spodziewać się można, że w półroczu następnem cena losu do klasy I pójdzie jeszcze w górę, bez przesady zatem wywnioskować należy, że oba półrocza 197-iej loteryi klasycznej wyciągną z kieszeni grających około miliona rubli więcej, niż za losy istotnie wypadła zapłacić.

Milion ten zapłaci ludność nuboższa, która zazwyczaj w wygranej na loteryi szuka sposobu polepszenia swego bytu i na ofiarę tej namiętności niesie grosz, ciężko zapracowany, odjęty nieraz najniezbędniejszym potrzebom, a często nawet pożyczany.

Cały zaś ten zysk, jak obliczył „Kurjer Warszawski“, idzie do kieszeni syndykatu, składającego się z 50 osób. Syndykat składa do urzędu loteryjnego kaucyje za kolektorki, wynoszące po 60 rb. od każdego losu. Subkolektorowie składają pieniądze syndykutowi przed otrzymaniem losów i otrzymują od niego wskazówki, poczem je mają sprzedawać.

Stojący na czele syndykatu otrzymuje od kolektorek 6.000 losów, za które im płaci zazwyczaj po rb. 20 za los, zamiast nominalnych rb. 12 kop. 60; reszta członków syndykatu w liczbie

skano. Skorzystałaby też na tem w przyszłości budująca się w tych stronach linia kolei belgijskiej, której celem jest połączenie z morzem tych okolic. Gdyby się to miało do czynienia z innym narodem niż niemiecki, dyplomacya powinna nawet poprzeć ten projekt. Jednakże naród, a właściwie rząd niemiecki jest bardzo niebezpieczny: czyniąc mu najdrobniejsze ustępstwo, można być pewnym, że ze szpitala zrobi twierdzę, ze szkoły elementarnej — szkołą wojskową.

I dlatego dyplomacya europejska pracuje w tej chwili nad tem, ażeby o ile możliwości to zachęcała ograniczyć i nie ulega wątpliwości, że ograniczy. Zachodzi tylko teraz obawa o to, ażeby, jak zwykle to robią Niemcy, nie wpakowane jakiegoś do umowy niejasnego artykułu, któryby potem stał się kością niezgody i wywołał zawikłania europejskie w dogodniejszych niż dziś warunkach dla Niemców.

W prasie wiedeńskiej powtarzają się znów pogłoski, że we wrześniu ma nastąpić rekonstrukcja gabinetu austriackiego. Ministerjum urzędnicze ma być zamienione na parlamentarne. Minister Zaleski ma otrzymać jedną z tek.

Według pogłosek, zanotowanych w pismach petersburskich, przybył do Petersburga delegat japoński w celu przeprowadzenia rokowań o zamianę porozumienia rosyjsko-japońskiego z roku 1907 na sojusz.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIANSKIE. Dzień Sława. Jutro Bodoława. W poniedziałek Dobrowoja.

ZABAWY.

HARMONIA. Jutro zabawa Towarz. dram. śpiew. „Harmonia” z udziałem Resursy rzemieślniczej, w ogrodzie Grand-Hotelu, na rzecz pogorzalców na Bałutach. Początek o godz. 4 po poł.

PARK „ZRÓDLISKA”. Jutro wielka zabawa Stow. robotn. chrześc. w parku „Zródliska”. Początek o godz. 2 po poł.

CHÓR PRZY KOSC. ŚW. KRZYŻA. Jutro „Sierpniówka” chóru polskiego przy kościele św. Krzyża w ogrodzie Laagnera obok realny tramwajów zgierskich. Początek o g. 2 po poł.

STOW. OGRÓDNIKÓW. Jutro zabawa ogrodowa Kola ogrodników łódzkich w ogrodzie „Gellichówka (ul. Żelazna nr 20). Początek o godz. 2 po poł.

„DZIEŃ KWIATKA”. Jutro w obrębie Bałut przez cały dzień sprzedaż kwiatka na korzyść Ochronki na Bałutach.

DNI NIEPROTESTOWE. Dzień 1 w nadchodzący wtorek dni nieprotestowe.

czterech otrzymuje 12—13,000 losów, które rozdaje subkolektorom.

Biorąc więc za zasadę cenę losu, jaką pobierano do rozegranej w miesiącu bieżącym I klasy 197 loteryi klasycznej, kolektorka dostawała za los rb. 7 kop. 40, syndykat po rb. 12 od losu, a subkolektorzy po rb. 1.

Tym sposobem stojący na czele syndykatu „zarobi” w pierwszym półroczu około 70,000 rb.

Wymownie to cyfry, dowodzące jaszkrawo, jak bardzo chęć zubożenia się bez trudu, przy pomocy ślepego trafu, rozwinęta jest w naszym społeczeństwie.

Jakże się tu dziwić, że wobec takiego stanu rzeczy istnieje u nas tyle pokątnych loteryi, opartych na zasadach loteryi klasycznej, na których różni spekulanci pokątnych dorabiają się majątków.

Łódź — a przeważnie szerokie jej sfery rzemieślnicze i robotnicze — namiętnie grają w loterye. Spotykaliśmy niejednokrotnie takich, którym zarobione ciężką pracą pieniądze wystarczały zaledwie na opatrzenie i to z trudem najniezbędniejszych potrzeb utrzymania, a jednak byli oni posiadaczami kilku losów różnych loteryi, nie wyłączając klasycznej. Dzieci nie chodziły do szkoły, lub zalegano w opłacie wpisowego za nie, w domu przymierano nieraz głodem, ale na loteryę pieniądze być musiały.

Smutny to objaw.

Rzemieślniku i robotniku polski, bo wyście nam najbliżsi, rozczytaj się w przytoczonych cyfrach, rozważ je i przestań kusić los, zaniechaj iść na ślepy traf, zamiast na pracę i oszczędność.

Niechże krwawica twoja nie bogaci kilku spekulantów, niech lepiej idzie na pożytek oświaty, której nam tak bardzo potrzeba.

Janusz.

MUZEUM (Zielona 8). Codziennie otwarte Muzeum nauki i sztuki od g. 4 pp. do 10 w.; w niedziele i święta od g. 12 w poł. do 10 w.

KRONIKA.

(x) **Odpust.** W przyszły wtorek, t. j. 15 sierpnia przypada uroczystość Wniebowzięcia Matki Boskiej. W tym to dniu w kościele N. M. P. w Łodzi odbędzie się uroczyste nabożeństwo odpustowe.

Nieszpory w poniedziałek o godzinie 6 po południu. Sama i drugie nieszpory z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i z procesjami.

(x) **Komitet ratunkowy dla pogorzalców.** Dnia 8 sierpnia nadeszła decyzja z Piotrkowa upoważniająca X. Gniazdowskiego, dziekana łódzkiego, do utworzenia komitetu ratunkowego dla pogorzalców bałuckich.

Komitet ten już się sformował i wchodzi do niego po 3 osoby z każdej narodowości — 3 Polaków, 3 Niemców i 3 Żydów. Pierwsze zajęcia komitetu będzie polegało na sprawdzeniu poniesionych szkód, ocenie ich, aby w miarę posiadanych środków pomódz poszkodowanym.

(x) **Z parafii ewangelickiej św. Jana.** Przedwczoraj, pod przewodnictwem pastora Juliana Dietricha, odbyły się wybory pastora dyakona. Jednogłośnie wybrany został dotychczasowy kaznodzieja parafii św. Jana, pastor Teodor Patzer.

(x) **Złote gody.** W kościele N. M. P. (Stare Miasto) dnia 17 sierpnia to jest w czwartek o godzinie 9 zrana otrzyma 26 par jubilatów mieszkających w obrębie staromiejskiej parafii, kościelne błogosławieństwo po 50 latach pożycia małżeńskiego.

Wszyscy otrzymają symboliczne laski i wianki i na ich też intencję odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo, po którym nastąpi ugoszczenie jubilatów na plebanii i zdjęta będzie z nich fotografia.

(c) **Z komitetu giełdowego.** Komitet giełdowy łódzki otrzymał od biura informacyjnego przy ministerjum handlu i przemysłu biuletyn, omalwiający zbyt nitek rosyjskich i garusu w Turcji.

Rosyjski konsul generalny w Erzerumie komunikuje, że obecna możliwość zbytu w Turcji nici bawełnianych i lnianych oraz garusu wełnianego wyrobu rosyjskiego ma wiele szans i może być urzeczywistniona przy niewielkiej pracy i inicjatywie ze strony miejscowych eksporterów rosyjskich.

Dla obeznania kupców z wyrobami naszych fabryk konieczna jest wysyłka próbek z oznaczeniem cen. Informacje zainteresowani otrzymywać mogą za pośrednictwem biura informacyjnego do handlu zewnętrznego (Petersburg, Dworcowa 10, szczepan 8).

(x) **Zabawa w ogrodzie Grand Hotelu.** Wydrukowane w numerze dzisiejszym odezwy księdza prałata Gniazdowskiego i pastora Gundlacha świadczą wymownie, że to, co złożono dotychczas z ofiar dobrowolnych na rzecz pogorzalców na Bałutach, jest zaledwie kroplą w morzu wobec potrzeb tych nieszczęśliwych, pozbawionych przez szalejący żywioł dachu nad głową i mienia, uciulanego pracą całego życia.

Każdy zatem przyczynę do funduszu pogorzalców — to rzecz bardzo cenna. Polecamy usilnie uwadze czytelników naszych jutrzejszą zabawę ogrodową, urządzonej przez T-wo muzyczno-dramatyczne „Harmonia” ze współudziałem Resursy rzemieślniczej w ogrodzie Grand Hotelu na korzyść pogorzalców na Bałutach.

Obfity i urozmaicony program, tudzież cel, są chyba dostateczną reklamą, by zgromadzić na tej zabawie liczne zastępy uczestników.

Początek zabawy o godz. 4-ej po południu. Wejście od ulic Pasaż Meyera i Krótkiej.

(x) **Zabawa w „Zródliskach”.** Jutro w parku miejskim „Zródliska” Stowarzyszenie robotników chrześcijańskich urządza „Wielką zabawę” z programem wielce urozmaiconym. W czasie zabawy odbędzie się koncert na mandolinach pod kierunkiem p. L. Michalskiego, tudzież orkiestry własnej Stowarzyszenia pod batutą p. Pajaka.

Początek zabawy o godzinie 2 po poł.

(x) **Dzień kwiatka na Bałutach.** Jutro więc

od rana liczne grono pań i pańien sprzedawać będzie na ulicach Bałut kwiatki na rzecz Ochronki bałuckiej.

Władze nie pozwoliły komitetowi sprzedawać kwiatków w Łodzi, sądzący jednak, że liczni łodzianie, udający się zwykle w dniu świąteczne na wycieczki, których droga prowadzić będzie przez Bałuty, nie omisszą przyjsz z pomocą ofiarami ubogiej dziatwie Bałut, które faktycznie, chociaż nie formalnie, są częścią naszego miasta. Pamiętajmy o tem, że mieszkańcy Bałut są to przeważnie pracownicy wielu zakładów przemysłowych łódzkich, że wielu z nich obarczonych jest licznem potomstwem; wreszcie, że dotknięci zostali świeżo klęską pożaru.

Ochronka bałucka ma przeto nielatwe zadanie przyjsia w pomoc chociaż części najbardziej potrzebującej. Grosze dla tych wielce potrzebujących niechaj hojnie posypią się jutro!

(f) **Pożary.** Dział o godzinie 2 w nocy zawezwano 1 oddział straży ogniowej ochotniczej na ul. Zachodnią nr. 26 do fabryki Kurca, dzierżawionej przez Glücksmana.

W chwili przyjsia straży ogień buzował już z całą siłą na 2 piętrze, zagrażając dachowi i poddaszom. Widząc stan groźny zawezwano jeszcze do pomocy II, III i VI (Poznańskiego) oddziały oraz straż miejską. Nad ugaszeniem pracowano do godziny 5 rano, straż miejska zaś pozostała na miejscu do 6 ej.

Spaliły się doszczętnie drugie i pierwsze piętro oraz trempel. Mieściły się tam: na piętrach warsztaty tkackie, na trempelu szpularki. Ocalał parter; stojące tam kręcarki są nieuszkodzone, jeno zalane wodą.

Straty znaczne. Towarów przy pożarze nie znaleziono.

— Wczoraj o godzinie 9 m. 15 wieczorem w domu Grossa przy ulicy Widzewskiej nr. 160 spadła lampka w korytarzu, z czego wywiązał się ogień, który ugaszono przed przybyciem II i IV oddziałów straży ogniowej ochotniczej.

(f) **Przejechanie.** Wczoraj około godziny 4 po południu, sosza Aleksandrowską jechał wóz z pustymi beczkami od owoców. Siedzieli na nim Teresa Tuszyńska, siostrzenica jej i woźnica.

Na 6 wioście od Łodzi spotkano wóz ciężarowy naladowany towarem, jadący w tym samym kierunku. Woźnica Tuszyńskiej chcąc wyminać przeszkodę, zjechał na bok szosy i pospieszyszy chciał przejechać na przód.

Przez nieuwagę jednak zjechał za bardzo w bok i zawadziwszy kołem o kamienie przydrożne, wywrócił. Teresa Tuszyńska wpadła pod wóz ciężarowy, przeszły przez nią tylna koła.

Przejeżdżający w tym czasie inni ludzie dali znać o nieszczęściu do Kochanówki, skąd natychmiast wyruszył z pomocą dr Więkowski. Po przyjsiu na miejsce lekarz skonstatował, że Tuszyńska ma złamanie mostka i przypuszczalne złamanie kręgu. Stan jej bardzo groźny. Siostrzenica jej ma zranioną lekko rękę i okaleczoną głowę. Po udzieleniu pierwszej pomocy okazała się potrzeba przewiezienia chorej do szpitala. Tymczasem woźnica wrócił do Łodzi zaalarmować rodzinę Tuszyńskiej. Okoliczni mieszkańcy, do których zwrócił się doktor, zachowali się w sposób oburzający, odmawiając koni, dopóki z góry nie otrzymają zapłaty.

Wreszcie nadjechała rodzina i chorą odstawiono do szpitala.

(m) **Łódzka.** W mieszkaniu krawca Symbly-Pladera wykryto kradzież sprzętów domowych, drogowych przedmiotów i 1871 rb. gotówką. Jednocześnie zbiegła służąca, której Plader powierzył opiekę nad mieszkaniem, wyjechałszy na letnisko.

Skonstatowawszy kradzież, Plader natychmiast zawiadomił policję, która zarządziła energiczne poszukiwania. Służąca znaleziono w Zakowicach, a choć się wypiera kradzieży, na jej niekorzyść świadczą znalezione przy niej 713 rb. i 3 paszporty na różne nazwiska, wobec czego nie można ustalić jej osoby. Służącą dostawiono do Łodzi i uwięziono.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego między innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu i porażeniu słonecznemu uległy cztery osoby.

— Na ul. Zawadzkiej nr. 8 Antoni Tyszek, elektrotechnik, lat 17, spadł z rusztowania, odniósł skaleczenia prawego boku i prawej ręki.

— Przejechał z niezamierzonym obrażeniem ciała było trzy.

— Na ul. Zgierskiej nr. 88 Jan Piekłarz, lat 12, syn robotnika fabrycznego, spadł ze słupa tramwajowego, na który się wdrapał ze zbytłych, odniósł okaleczenie głowy i dostał wstrząśnienia mózgu; w stanie groźnym odwieziono go szpitala Poznańskich.

(a) **Jeszcze o pożarze pod Zgierzem.** W uzupełnieniu podanej wczoraj wiadomości o pożarze we wsi Wilhelmówku, inaczej Rudonki, donosimy, iż spaliły się tam: 3 domy, 1 oficyna mieszkalna, 3 stodoły, 4 chlewy, 1 sropa i 2 obory. Spalone budynki należały do Gustawa Rajcha i Władysława Mielczarka. W spalonych domach mieszkało, oprócz właścicieli, 8 lokatorów, którzy ponieśli straty w sprzętach na sumę z górą 600 rb. Jednemu z nich, oprócz sprzętów domowych, spaliło się 100 rb. pieniędzy, wdowie Oleczyńskiej również spaliły się drobne oszczędności. Głowicziwi, oprócz sprzętów, spaliły się 2 tackie warsztaty. Ogółem straty wynoszą z górą 5 tysięcy rubli.

Z KRÓLESTWA.

Przejechani przez pociąg. Onegdaj, o godzinie 11 m. 20 przed południem, pociąg pospieszny nr. 8, idący z Aleksandrowa do Warszawy, w odległości 1 wiorsty od st. Skierniewice, na przejeździe, pomimo jego zamknięcia z obu stron, najechał na furmankę zaprzężoną w jednego konia, będącą własnością właścicielną z odległej od Skierniewic o 6 wiorst wsi Sierakowice. Na furmance byli: 70-letni Dratwa, 60-letnia żona jego i pięcioletni Skobiczewski.

Skutki uderzenia lokomotywy były straszne. Teś i pięcioletni zostali zabici na miejscu. Żonę zaś Dratwy siła uderzenia wrzuciła na pokład lokomotywy, okalający przednią jej część. Po zatrzymaniu pociągu ranną zdjęto w stanie nieprzytomnym i odwieziono do miejscowego szpitala św. Stanisława, gdzie lekarz stwierdził złamanie lewej nogi i ręki, jak również żebra. Niešťczęśliwa kobieta wkrótce zmarła.

TELEGRAMY.

Berlin, 11 sierpnia (P.) Upał i susza trwają w dalszym ciągu. Wykłady w szkołach dla dorosłych skrócono. Zarząd miasta polecił mieszkańcom oszczędne obchodzenie się z wodą.

Istnieje projekt zamknięcia wodotrysków miejskich i zmniejszenie polewania ulic.

Moguncya, 11 sierpnia (P.) Odbył się tu przegląd wojska w obecności cesarza Wilhelma i generała japońskiego Nogi.

Amsterdam, 11 sierpnia (P.) Nocny ubiegłej wynikił groźny pożar w porcie w składach wełny i bawelny. Straty wynoszą 4 miliony franków.

Praga, 11 sierpnia (P.) Z rozporządzenia namiestnictwa czeskiego 133 wiejskich organizacji socjal-demokratycznych zamknięto.

London, 11 sierpnia (P.) Debaty w izbie lordów były burzliwe do samego końca, rząd jednak zwyciężył dzięki nieoczekiwanemu poparciu ze strony niektórych biskupów i kilku parów uniönistów, którzy głosowali za rządem. Tłum publiczności, tłoczącej się w kulisach, głośno powitał Holdena i Morleya przy wyjściu ze sali. Wynik głosowania liberalni parowie przyjęli głośnymi okrzykami. W izbie gmin wiadomość o wyniku głosowania była przyjęta przez partję ministeryalną z zadowoleniem.

Izba gmin większością 256 przeciw 158 głosom określiła pensję roczną członków izby na 400 funtów szterlingów.

Berlin, 11 sierpnia (Wl.) Donoszą z Londynu, że strajk portowy w Anglii przybiera zagrażające rozmiary.

Na rychle zalagodzenie strajku niema widoków.

W portach angielskich stoi bezczynnie 400 wielkich okrętów, w których artykuły żywności ulegają zepsuciu.

Wszystkie lombardy zawiesiły czynności, wskutek przepelnienia ich przedmiotami zastawionymi przez robotników.

London, 11 sierpnia (Wl.) Strajk woźniców zakończył się pomyślnie dla strajkujących, którym przyznano znaczną podwyżkę płacy dziennej. Od dziś woźnice rozpoczęli napowrót pracę.

Innsbruck, 11 sierpnia (Wl.) Obszerna wieś tyrolska, Lufern, spłonęła dziś prawie doszczętnie. Mieszkańcy w liczbie 600 pozostali bez dachu.

Berlin, 11 sierpnia (Wl.) Związek przemy-

słowców zapowiada, że w razie nieprzyjęcia przez robotników do d. 23 b. m. zaproponowanych warunków, w d. 26 b. m. rozpocznie się lokaut w przemyśle metalowym w całych Niemczech.

Berlin, 11 sierpnia (Wl.) Donoszą z Liverpoolu, że na tle strajkowym przyszło do krwawych zaburzeń.

Wiedeń, 11 sierpnia (Wl.) O zdrowiu Papieża telegrafują do gazet tutejszych z Rzymu: Od wczoraj niema pogorszenia w stanie zdrowia Piusa X. Stan ogólny mniej więcej bez zmiany. Lekarze dokonali operacji nakłucia, czyli t. zw. punkcyj w prawem kolanie, zajętem najsilniej przez podagrę. W noce aplikowano wstrzykiwanie Strofanto-Koffeina, co jednak podziało na sen i na stan ogólny w sposób niepokojący. Przyjmowanie pokarmów odbywa się w dozach minimalnych.

Wiedeń, 11 sierpnia (Wl.) Komendant floty austriackiej, admirał Montecuccoli zaproszony został przez cesarza Wilhelma, aby, w charakterze gościa cesarskiego, uczestniczył w wielkich manewrach floty niemieckiej, które się odbędą na pełnem morzu.

Zagrzeb, 11 sierpnia (P.) Tutejsi socjal-demokraci prowokują powszechne bezrobocie przed ogólno-słowiańskim zlotem sokołów, jako rodzaj protestu przeciw działalności policji. Jak dotychczas panuje spokój.

Praga, 11 sierpnia (P.) Pociągiem nadzwyczajnym wyjechało stąd przeszło 500 sokołów, jak również deputacya m. Pragi.

Brno, 11 sierpnia (P.) Do Zagrzebia wyjechało 250 sokołów morawskich.

London, 11 sierpnia (P.) Liczba strajkujących robotników w dokach wynosi 80 tys. Praca na statkach stanęła. Zastrajkowało 1400 oficyalistów magazynów towarowych kolei zachodniej. Ruch na krańcowej stacji tej kolei całkowicie wstrzymano.

Astrabad, 11 sierpnia (P.) Część oddziału Reszid Ul-Saltane, stronnika Mahomed-Alego-szacha, zajęła Semnam o cztery etapy od Teheranu. Do Szachrudu przybyli gokłani, kierujący się do Damganu dla zaopatrzenia oddziału Sardar-Arszada.

Noworosyjsk, 12 sierpnia (P.) Skazani zostali przez sąd wojenny w sprawie maksymalistów: jeden na śmierć, 14 do ciężkich robót, czworo do rot aresztanckich i więzienie, 12 uniewinniono. Postanowiono prosić o ulaskawienie skazanego na śmierć.

Mińsk, 12 sierpnia (P.) Na prezesa humanistycznego urzędu ziemskiego wybrano Bulhaka prawosławnego i dwóch członków, jeden prawosławny, drugi mahometanin. Wszyscy prawicowcy.

Sofia, 12 sierpnia (P.) Zarządzający „Biurom prasy“, z polecenia ministra spraw zagranicznych, kategorycznie zaprzecza doniesieniom gazet petersburskich, jakoby Bułgaria potajemnie wzmacniała posterunki pograniczne i zbroiła się. Biuro nazywa te wieści intrygami złośliwymi.

Na zlot sokołów w Zagrzebiu wyjechało 350 bułgarów.

Z ostatniej chwili.

Rzym, 12 sierpnia (Wl.) W zdrowiu Papieża nastąpiło dziś lekkie polepszenie, gorączka się zmniejszyła. Lekarze mają nadzieję, że Papież przetrzyma chorobę, chociaż osłabienie serca trwa w dalszym ciągu.

Drezno, 12 sierpnia (Wl.) W Saskiej Szwajcaryi, po przejściu pociągu pospiesznego powstał od iskieł pożar w 11-tu miejscach. Straty wielkie. Szczegółów brak.

Berlin, 12 sierpnia (Wl.) Dzisiejsze dzienniki donoszą, że admirał Beresford wyraził się do byłego sekretarza ambasady niemieckiej w Londynie, iż wszelkie zapewnienia o przyjaźni angielsko-niemieckiej nie mają najmniejszej wartości. Pięknymi słowami nie można usunąć istniejącej nienawiści i antagonizmu. Dawniej próbowano zawrzeć stały sojusz, lecz usiłowania te rozbiły się o wygórowane pretensje Niemiec, dzisiaj zaś jest już zapóźno i wcześniej, czy później musi przyjść do wielkiej wojny pomiędzy Anglią a Niemcami.

Berlin, 12 sierpnia (Wl.) Z powodu jutrzejszego zjazdu delegatów stowarzyszeń czeskich

z całych Niemiec, tutejsi wszechniemcy rozwijają energiczną agitację, skierowaną zarówno przeciwko zjazdowi, jak i policji berlińskiej, która zupełnie zlekceważyła domagania się szowinistów niemieckich, aby na zjazd nie pozwolono. Wszechniemcy wydali dziś odezwę, w której grożą Czechom odwetem za pobicie przed 1 1/2 rokiem studentów niemieckich w Pradze.

Berlin, 12 sierpnia (Wl.) Dzisiejsza „Vossische Ztg.“ donosi z Warszawy na podstawie jakoby źródłowej informacji, że warszawski gubernator pojechał do Petersburga, wezwany przez Stolypina. Podróż ta stoi w związku z projektem nadania Król. Polskiemu samorządu na zasadzie artykułu 87 ustaw zasadniczych.

Poznań, 12 sierpnia (Wl.) Korespondent lwowski „Dziennika Pozn.“ donosi, że sejm nie będzie zwołany, ponieważ najpierw muszą być przeprowadzone rokowania polsko-rusińskie, bez czego niepodobna przystąpić w sejmie do reformy wyborczej.

London, 12 sierpnia (Wl.) Pomimo osiągniętych porozumień pomiędzy tragarzami a przedsiębiorcami strajk nie ustanie, dopóki nie nastąpi porozumienie z robotnikami warsztatów okrętowych.

Strajk daje się ludności, zwłaszcza ubogiej, coraz dotkliwiej uczuć, a wobec tego zwiększają się widoki rychłego zakończenia strajku. Walki uliczne powtarzają się.

W Liverpoolu sytuacja jest znacznie groźniejsza. Warsztaty okrętowe zawiadomiły, że urządzą lokaut, jeśli do poniedziałku wszyscy robotnicy nie powrócą do pracy.

Lizbona, 12 sierpnia (Wl.) Dwa pułki piechoty, stojące tu załogą, zbuntowały się. Żołnierze niezadowoleni z surowości komendanta republikańskiego, otwarcie domagali się monarchii. Rząd wydał rozkaz strzelania bez sądu, w razie ponowienia się buntu.

Berlin, 12 sierpnia (Wl.) Pułkownik Heidenbrek demaskuje w dzisiejszym „Berl. Tagebl.“ kłamstwa hakatystów, którzy twierdzą, że zuana odezwa właścicieli ziemskich przeciw „Ostmarkenvereini“ była przesłana w tajemnicy do ministerjum. Heidenbrek konstatuje, że jeszcze przed jej wysłaniem do ministerjum, wręczył odezwę „Ostmarkenvereini“, który jednak wolał zrobić alarm w prasie, niż rzeczowo zbijać zarzuty.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Z Zakopanego donoszą o licznych kradzieżach, dokonanych ostatnimi czasy w pensjonatach. Pokradziono znaczne kwoty pieniędzy, biżuterję. Ostatnio okradziono hrabinę Rozwadowską z Królestwa oraz p. Grohmana przemysłowca łódzkiego.

Nadesłane.

Na pogorzalców w Bałutach wpłynęło dotąd ofiar, jak się pokazuje około 3,000 rb. wszystkiego razem.

Poszkodowanych rodzin chrześcijan i żydów razem 160, a więc przypadnie z tej sumy na każdą rodzinę przeciętnie po rb. 20, t. j. na niektóre rodziny nawet mniej, a na niektóre nieco więcej. Cyfry te komentarza nie wymagają. Łódź liczy 450,000 mieszkańców. Czy połowa a więc 225,000 może ofiarować na pogorzalców po 5 kop? Niech każdy czytelnik sam sobie da odpowiedź! Ofiara tak drobna stanowiłaby sumę 11,000 rb. z górą. Od dwóch prawie tygodni pogorzalcy walęsają się u obcych, również biednych, bez siennika do spania, bez sprzętów i narzędzi do pracy. Ile razy po 5 kop. w jutrzejszą niedzielę na wycieczki i zabawy w mieście i poza miastem wydadzą nasi współobywatele?

Prosimy ponownie o spieszne ofiary na pogorzalców.

B. Gundlach, pastor.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł nasz najukochańszy brat

ś. † p.

Czesław Nielubowicz

Student prawa Petersburskiego Uniwersytetu

Na smutny ten obrząd, odbyć się mający w sobotę o godz. 7-ej po południu, zapraszają znajomych w głębokim smutku
BRACIA.

KUPIĘ PLAC

mniej więcej 3,000 łokci kwadr. w pobliżu śródmieścia. Oferty proszę składać: Widzewska 145 mieszkania Nr. 9, bez pośrednika. 2960

Dr. med. Z. GOLC

powrócił

Mikołajewska Nr. 18, telefon 20-60. 2966

D. B. REJT ŚREDNIA № 5

Sp. Choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka. Leczenie syphilisu salwarsanem EHRlich-HATA 606.

Godziny przyjęć: od 8-1 po poł. i od 4-8 wiecz. W niedziele od godz. 9-2 po poł. 627
Dla pań osobna poczekalnia.

KORZYSTNA LOKATA!!!

Do interesu istniejącego kilkanaście lat w Łodzi potrzeba 3.000 rb. na dobry procent. Zwrot od umowy. Zabezpieczenie doskonałe. Oferty pod „Lokata” w adm. „Rozwoju”. 5044

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i prędk. wiatr (metrów na sekundę)	Uwagi
11/VIII 1 pp.	746.5	+27.0	45	W 2	Z dnia 11/VIII Temperatura max. +28.0 C min. +14.8 C Opadu 0.0
11/VIII 9 w.	745.9	+20.2	78	Pn W 1	
12/VIII 7 r.	746.4	+22.6	60	Pn W 1	

Kotły czyszczy i naprawia solidnie fabryka kotłów. Kocięcki, Suwalska 24. 2037d

Lecznica zębów

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo przystępne. 2596

DROBNE OGŁOSZENIA.

A! A! A! Kredens, stół, krzesła garnitur mebli, tremo, łóżka z materacami, bieliźniarka, szafy po ubrania, toaletka, ładne obrazy, biurko, zegar, lampy, gramofon—sprzedam za bezcen byle zaraz. Nawrot nr. 44 m. 3. 6600-5-1

A.A.A. Nauczycielki z kousarską wersacją francuską i muzyką, otrzymują bardzo korzystne pozady. Biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 2683-4sw-1

A. Rozsprzedam za bezcen aby zaraz: Garnitur salony, tremo, kolumny, ekran, kredens, stół, krzesła, szafa, otomana, łóżka z materacami, umywalkę, bieliźniarkę, zegar, lampę, maszynę, komodę. Piotrkowska 192, m. 5. 6613-1

A. kuszorka A. Lalewska, Główna 42 m. 1. Przyjmuje panie na słabość, udziela porad. Niezależnym ustępstwem. Dyskrecja ścisła. 6138-3s 3

Chłopiec potrzebny do kanteru, umiejący pisać i czytać. Wiadomość ul. Kolejowa 7. 6610-3 1

Dziewczynę 15-letnią potrzebną zaraz. Wólczańska 164, Kowalska. 6619-1

Dwóch panów przyjmę na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Dzielna 37, m. 32. 6609-2-1

Fortepian krociutki, zagraniczny, tania sprzedam, ul. Andrzejka 49, m. 6. 6597-2-1

Filia piekarska do sprzedania. Ulica Grabowa № 28. 6526-2

Gramofon koncertowy, 56 płyt sprzedam za bezcen. Konstancynowska 48-22. 6620-1

Inkasent z kaucją może się zgłosić do firmy Bracia Bürger, Piotrkowska 82. 6579-3-1

Jest do sprzedania plac z oficyną o 10 mieszkańach. Bałuty ulica Nowosikawska № 16 m. 1. 6564-2-2

Kielarki poszukuje do wydawania roboty. Składowa 26. Zaka. 6488-3cs3

Magle do sprzedania na miejscu. Ulica Rzgowska 1. 6506-3-3

Maszyny do szycia najnowsze go systemu, także używane, bardzo tania. Widzewska 145-16. 6528-3-3

Magiel do sprzedania. Ulica Wójtowska № 23, Dąbrówka. 6540-3-2

Maszyny Singera bębnowe i gramofon sprzedam tania. Aleksandrowska 34. 6489-2s2

Maso śmietankowe wyborowe, 45 kop. funt. Stacyja K. F. bufel III i Andrzejów. 5796-7s6

Młynarz z dobrymi świadectwami poszukuje pracy. Nowe Chojny, ul. Kamienna 22 u Tejchmana. 6498-2s2

Mebel sprzedam tania, byle zaraz: kredens, stół, krzesła, łóżka, materace, szafa, bieliźniarkę z lustrem, otomanę, tremo, biurko, zegar, lampę wiszącą, parawanik, kolumny, umywalkę z marmurem. Zachodnia 29, m. 7A. 6612-1

Montaż oświetlenia elektrycznego potrzebny. Rutkowski, Piotrkowska 46. 6616-3-1

Mebel do sprzedania. Otomana, szafa, stoły, portyery, kapy pluszowe i inne rzeczy domowe. Konstancynowska № 7 m. 13. 6461-2s-2

Mebel z 4 pokoiów rozsprzedam tania byle zaraz. Nawrot 44, m. 3. 6041-10-0

Maszyny 2 Singera miesiąc używane—bębnowe i maszynę ręczną za 10 rb. Piotrkowska № 103. Jurezyński. 6590-3-1

Nauczyciel matematyki udziela lekcji i korepetycji. Mikołajewska 9, m. 2. 6338 10 wcs4

Ogrodnik przyjmuje zakładanie ogrodów owocowych, spacerowych, zdobnych; wykonuje roboty drobne, wydaje plany, rysunki. Łaskawe oferty w „Rozwoju” pod lit. W. R. 6593-3-1

Ogrodnik poszukuje odpowiedniej posady od każdego czasu. Oferty proszę składać w „Rozwoju” pod „Ogrodnik”. 6592-3-1

Poszukuję zajęcia woźnego, parkarza, lub tamu podobn. Oferty w „Rozwoju” pod lit. L. L. 6582-2-1

Potrzebna freblanka z muzyką. Oferty w adm. „Rozwoju” pod „Freblanka”. 6588-2w-1

Potrzebny chłopiec do roznoszenia towaru i usługi przy kanterze. Pensja 3 rb. tygodniowo. Zgłosić się Piotrkowska 10, kanter „Pomocin”. 6587-1

Potrzebny zdolny, trzeźwy, młodszy woźnica, władający niemieckim. Przejazd № 15. 6596-2-1

Potrzebna zdolna pania do pracowni sukien w Łasku, Wiadomość: ulica Benedykta № 18, m. 67 Pokorowska. 6599-3-1

Poszukuję jakiegokolwiek zajęcia, znam języki polski, rosyjski, niemiecki, francuski i włoski. Oferty J. K. 6508-3s2

Pokój frontowy, może być z całodziennym utrzymaniem, przy inteligentnej polskiej rodzinie, do wynajęcia. Komunikacja tramwajowa. Ekaterynburska 19, III o piętro. 6524-3s2

Pokój frontowy, umeblowany, z fortepianem lub bez, wynajmę. Główna 7, stróż wskazuje. 6505-3s2

Piwiarnia do sprzedania z powodu choroby. Rzgowska 77. 6482-3s2

Pokój frontowy o 2-ach oknach zaraz do wynajęcia Średnia 3 stróż wskazuje. 6410-3cs-3

Potrzebny woźnica trzeźwy, doświadczony, przyjaźliwy koni. Benedykta 83. 6504-2s2

Potrzebni robotnicy do płaskiej (specjalnie chemicznej) bielizny, parowa pralnia Kellich i Golda, Wólczańska 257. 6588-3-2

Potrzebni stolarze, Lipowa 33. 6543-3-2

Potrzebna zaraz szwaczka do tapicera. Andrzejka № 1. 6535-3-2

Pralnia do sprzedania. Wiadomość w sklepie kolonialnym Młyńska № 33. 6553-2-2

Poszukuję jakiegokolwiek zajęcia, inkasenta lub ekspedienta piwa, w miejscu lub na wyjazd. Kaucji mogą złożyć 100 rubli. Oferty „Rozwoju” P. S. 6551-2-2

Potrzebna zdolna koszykarki i drobiażdżarki. Mikołajewska 34-9. 6572-3-2

Potrzebny dzielny stróż, ulica Piotrkowska № 22. 6571-3-2

Potrzebna 2 fryzjerki. Andrzejka № 1. 6529-3-3

Potrzebne dwie panny poręczne do kamizolek. Widzewska nr. 94 mieszk. 16. 6525-3-3

Potrzebna zdolna pania do bufetu do restauracji. Ul. Długa nr. 6. 6522-3-3

Potrzebny inteligentny mężczyzna do interesu technicznego. Zgłaszać się Aleksandrowska 56 m. 7, 2-gie piętro. 6503-3-3

Potrzebna dziewczyna lat 15-18 do dzieł i drobnej posługi. Główna Nr. 24, stróż wskazuje. 6109-6-4

Potrzebni są robotnicy do składu żelaza. Zgłaszać się do kantora, Piotrkowska 192, Karol Sonya. 6550-3-2

Potrzebni czeladzie stelmascy. Nowo-Zarzewska № 12. 6549-2-2

Piwiarnia do sprzedania, ulica Zagajnikowa Nr. 17. 6536-3 2

Potrzebna zdolna pracowniczka, ulica Staro-Zarzewska Nr. 27. 6534-2-2

Poszukuję dwóch umeblowanych pokoi z wygodami. Oferty proszę adresować: Przejazd 4, A. S. 6605-2-1

Pokój przy rodzinie—umeblowany zaraz do wynajęcia. Widzewska nr. 150 m. 22. Obejrzać od 6-8 wieczorem. 6602

Potrzebny stolarz modelarz, ul. Radwanska nr. 3. 6604

Pokój umeblowany do wynajęcia. Wiadomość w fili piekarskiej, Widzewska nr. 152. 6603-3-1

Potrzebni agenci i inkasenci, na pensję i prowizję, zgłaszać się Konstancynowska 35, kompania Singer. 6917-2-1

Potrzebna s prasowaczka. Dzielna 22. 6518-2-1

Potrzebne prasowaczki koszykarki i drobiażdżarki, Nowo-Cegielniana № 4. 6621-3-1

Pralnia do sprzedania, obrot 5.000 rb., wynagólna suma 700 rb. Wiadomość Północna 24. 6625-3-1

Stolarz wykwalifikowany z Warszawy, podejmuje się odwiezania mebli i reparacji w domach prywatnych na miejscu. Sumiennie i tania, Pasz Szalea № 23. 6623-1

Szkolne książki do wszystkich szkół, kupuje i sprzedaje kole garnia Ciota. Przejazd 14. 6626

Sa do odebrania kaczki za udowodnieniem właściciela oraz zwrotem kosztów, ul. Tramwajowa № 6. 6585-1

Stolarze potrzebni zaraz, Zakładna 85, stolarnia. 6573-1

Sa do sprzedania urządzenia kuchenne, oraz stoły i łóżka dobowe. Skwerowa № 7 u stolarza Tamowskiego. 6453-3cs-3

Sprzedam dom z sadem porogowym w środku miasta za 2800 rb, Sieradz, gub. kaliska Polna 163, Olzowski. 5247-6-5

Stanicya dla jednego lub dwójga dzieci u nauczyciela. Dom w ogródku, pomoc naukowa, fortepian, konwersacja niemiecka. Wyecka 28 m. 3 przy Nawrot. 6580-2-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny dobrze prosperujący z powodu zmiany interesu, sprzedam za bezcen, byle zaraz. Chojny Kamienna 9. 6537-2-2

Sklep spożywczy do sprzedania Lipowa 87. 6515-3-3

Skromna panienka znalazła pomieszczenie przy rodzinie. Widzewska 135-2. 6498-3-3

Terminatorzy do ślusarni potrzebni: Warszawska 21 przy Nowo-Zarzewskiet. 6622-1

Tania tapicer przyjmie obstarunki, przerabia meble, materace, odległość nie przeszkadza, zawiadomę kartą pocztową. Lipowa 32, Ruszkowski, 6611-3ps1

Umeblowane pokoje z elektrycznym oświetleniem w różnych cenach na dni i miesiące. W. Guhl Łódź, Zielona № 12 i № 39. 6516-16-2

Warsztat stelmaski do sprzedania, także bryczka (węgierka). Nowo-Zarzewska 12. 6222-3cs3

Wydzierżawie dom, ogród, pole, szosa zgierska wprost Julianowa u Offerta. 6310-3 3

Zakład oczyszczania perzu po szelowego Karola Lamprechta (mieszka Miłsza № 23). Zakład Pańska № 74. 6561-267-1

Zaginął przesła (szuczka) biały z czarnymi oczami i jasnożółtymi łatkami na uszach i grzbiecie. Proszę odprowadzić za nagrodą na ulicę Średnia 12 do gospodyni. 6583-3-1

Zdolne prasowaczki, chemiczarki potrzebne, Piotrkowska 17, „Józeffa”. 6614-3-1

Zdolni kotlarze i tokarze żelazni potrzebni zaraz na wyjazd. Przejazd 45, u w-go Słwierskiego. 6607-2-1

Zdolni czeladzie stolarscy potrzebni, Mikołajewska Nr. 99. 6625-1

2 pokoje z kuchnią na parterze zaraz do wynajęcia. Wiadomość w księgarni Ciota, Przejazd 14. 6627-1

2 magle do sprzedania, Cegielniana Nr. 54. 6489-3-3

2 magle do sprzedania w dobrym punkcie, ul. Grabowa № 28. 6542-3-2

2 magle do sprzedania tania ul. Gubernatorska № 19 i 21. 6567-3-2

4 pokoje, kuchnia, pralnia, piwnica, kurnik, ogród, inspekta, stajnia, obora, pokój, kuchnia, 2 pojedyncze pokoje od września wynajmę. Wiadomość: szosa Zellerska, wprost Julianowa, u Offerta. 6307-2cs-3

14 lat egzystujący sklep kolonialno-galanteryjny, dobrze prosperujący, tania do sprzedania z powodu samotności zaraz lub od października, Rakicińska 45. 6733-6s-4

4.000 rubli potrzebne na 1-1/2% hipoteki. Widzewska 89, skłan kolonialny. 6122-3p-3

5000 rubli na pierwszym numerze hipoteki bez towarzysztwa do odprzedania zaraz. Oferty dla „Rozwoju”. 6518-3-3

Zagubione dokumenty.

Antonina Kojasa zagubiła paszport, wydany z Pabianic, 6521-3-3

Antonina Trzepiecka zagubiła paszport, wydany z gminy Radogoszcz. 6-10-3-3

Albina Hinczewska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Rosenblatta. 6580

Chława Dancygier zagubiła paszport, wydany z Szydłowca, pow. Koneńskiego, gub. Radomskiej. 6520-3-3

Dowód № 127644 udziela 2-ego Łódzkiego Warsz. Asc. Tow. pokójcz. (Pasz. Meyera 11), zaginął. Zastrzeżenie zrobione. 6544-9-2

Franciszka Stolarska zagubiła paszport, wydany z gminy Kunicki, pow. Opoczyński, gub. Radomskiej. 6624-3-1

Hotiman Bronisław zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Oscepa. 6581

EGZYSTUJĄCA OD LAT 20 W ŁODZI

Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIŻNY

D. Mazurkiewiczowej

z dnem 1 października r. b. przeniesiona została na ulicę

Przejazd 16, m. 24.

Przyjmuje się uczenie.

Ulica PRZEJAZD nr 16.

Fabryka cegły wapienno-cementowej

„SILO”

I. Dargiewicz i S-ka

w Rudzie pod Łodzią.

Poleca swoją cegłę o gwarantowanej wytrzymałości 150 — 250 klg. na 1 cm. kwadr.

Telefon № 542. — Skrzynka pocztowa 374.

Biuro sprzedaży w Łodzi **Nikołajewska № 21, m. 5,**
Żądajcie próby. 2681

Krajowe i zagraniczne

Farby emaljowe
w różnych kolorach.

Farby olejne
gotowe do użycia.

Farby wodne, cementowe i wapienne

połącza

HURTOWO I DETALICZNIE

Skład Farb

A. Mullera,

ul. Przejazd № 4. Telefonu 18-03.

(Obsługa fachowa).

2691

Józef Sztark zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Józefa Kluka. 6583-3-1

Kazimierz Władysław Szuc zagubił paszport wydany z m. Pabianic. 6545-3-2

Linda Bruk zagubiła paszport, wydany z gminy Woźniki gub. Piotrkowskiej. 6608-3-1

Mieczysław Konstanty Witeczak zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Maks Kona. 6514-3-3

Marcin Twardowski zagubił paszport, wydany z gminy Kowale Pańskie, guberni Kaliskiej. 6511-3-3

Paweł Kozłowski zagubił paszport, wydany z magistratu łódzkiego. 6578-3-1

Stanisław Rais zagubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Scheiblera. 6601

Stanisław Tomaszewski za nolił kartę od paszportu, wydaną z firmy Dargiewicz i Ska 6528-1

Skrascono na budowlę p. Jarosławskiego, marynarkę w której są znajdowały: Bilet wojskowy, książeczka leżymacyna, kwit lombardowy z ul. Zachodniej 31 i świadectwo z M. na imię Ludwika Kika. 6579-3-3

Toni Ziótkowski zagubił paszport, wydany z gm. Uniewel, gub Radomskiej. 6519-3-3

Władysław Hupinski zagubił paszport, wydany z gminy Bratoszewice, pow. Brzezińskiego, guberni Piotrkowskiej. 6513-3-3

Zona Kukalska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Geyera. 6541-3-2

Zgubiono markę za № 128. na zwolny przejazd K. El. Łódzka. 6552-3-2

Zaginiono blanko weksel na sumę rb. 200 wystawiony przez Alonsa Leusa. Weksel jest nieważny. 6418-3-2

Zaginiono paszport wydany z pow. Gostyńskiego na imię Władysława Pietraka. 6569-3-2

Zaginiono paszport z portmoneką i pozwolenie, wydane od inspektora na imię Hipolita Sitwczynskiego, paszport wydany z gminy Uniojów, gub. Kaliskiej. 6496-3-2

Zaginiono paszport, wydany przez magistrat m. Płocka, na imię Kazimierza Bejma. 6590-3-1

Zaginiono kartę od paszportu, wydany z fabryki Ossera na na imię Bronisławy Adamczewskiej. 6591-3-1

Zaginiono świadectwo na prawo zamieszkiwania w Rosyi, wydane przez warszawskiego ober-policmajstra 13 sierpnia 1910 r. na imię Józefa Zdebich. Numer 4 10/40. 6581-3-1

Zagubiono portmonekę z kwitami wydanymi na budowlę przez p. Janiszewskiego na piasek i żwir. Uprasza się znaleźć o zwrot za naroda. Marysińska nr 42 m. 13. Bałuty. 6595

Zaginiono weksel na 200 rb., podpisany przez Bernarda Burharta na zlecenie Józefa Gabriasiaka. Zastrzeżenie zrobione. 6594-3-1

Zaginiono weksel na 50 rb.; wystawcą był Najeck Gołazdo, blanko, tylko był znaczone na boku 28/10. 6598

DO WYNAJĘCIA

pokój z kuchnią, warsztat ślusarski oraz stajnię i szopy. Zarzewska 65, wiadomość u stróża lub u właściciela, Wólczańska № 164. 2964-3-1

Zaraz do sprzedania

w Radzie Pabianickiej, 6 morgów ziemi z lasem, łąką i bieżącą wodą. Wiadomość: przedostatni przystanek w Radzie Pabianickiej w mleczarni a M. Kóniga. 2910-3-1

Do sprzedania są

PLACE

na ulicy Ozorkowskiej po 75 kop. lokieć kwadratowy. Wiadomość u K. Reicherta, Radwańska № 3. 2968-3-1

Sklep galanteryjny

w Poddębicach z powodu wyjazdu do sprzedania zaraz. Wiadomość Brzezińska 27, w sklepie spożywczym. 2982-3-1

Niniejszem mam honor podać do łaskawej wiadomości Szanownej Kljenteli, że z dniem 1-go Lipca r. b. przeniesiony został

Zakład Stolarski St. Majewski i S-ka

z Wólczańskiej 63

na ulicę Lipową Nr. 33.

2622 Z szacunkiem St. Majewski i Ska. Gotowe meble na składzie.

F-r. Kalinowski

długoletni pracownik szpitala św. Aleksandra w oddziale chorób skórnych i wenerycznych. Mieszka obecnie Piotrkowska 225, I piętro front. Przyjmuje chorych: rano do 9-ej, po poł. od 2-4 i od 6-9 wiecz. 2606

Po 3 kop. lokieć sprzedaje się na rozpartę działki ziemi pod budowę letnich i stałych mieszkań w folwarku „Rąbień” pod Aleksandrowem 1/2 w. od przyst. tramwaj Aleksandrowskich i wiorsta od miasta Aleksandrowa. Miejscowość sucha i malownicza, gdyż wokoło lasy. Są jeszcze działki z lasem. Wiadomość na miejscu w Rąbieniu i w Łodzi w biurze technicznym Czesława Chlebowskiego ulica Widzewska № 106A. 2918-5-1

Potrzebna

panna

obeznana z fachem fotograficznym. Fotografia „RAFFAEL”, Główna № 1. 3004

Wielki wybór męskich **kepelszy**, różnych **czapek** i **dziecinnych nadzwyczajtano** poleca

E. AJFER,

Piotrkowska 9. 3006

Przyjmuje kańnierskie roboty.

Zakład kowalski

w Częstochowie ul. Warszawska № 54, egzystujący 26 lat z wyrobioną klientelą, z powodu podszego wieku, wydzierżawię lub sprzedam. 3012

Zdolny ogrodnik

poszukiwany do ogrodu owocowego, warzywnego i kwiatowego. Oferty z kopiami świadectw proszę składać w „Rozwoju” p. lit. „M. P. 15”. 3020

„ODEON”

W sobotę, niedzielę i poniedziałek 12, 13 i 14 sierpnia 1911 r.

Zmiana programu: 2685

Wybitne obrazy:

Walka na skale—dramat.

Oryginalny pojedynek—komiczny.

Potęga wiary—dramat.

Tajemnica hotelu—komiczny i wiele innych.

Do składu fabrycznego poszukiwany jest młody człowiek jako

BUCHALTER - KORESPONDENT

(chrześcijanin) zaraz. Reflektanci, którzy gruntownie posiadają języki polski i rosyjski, zechcą oferty, z podaniem dotychczasowej czynności i wynagrodzenia, złożyć w adm. „Rozwoju” p. lit. „A. A. 915”. 3016

Zabłąkany

W niedzielę, dnia 16 lipca r. b. o godz. 2 po poł. wyszedł z domu Edward Zielke, trzydziestoletni blondyn, szczupły, wzrostu średniego, ubrany w czarny nowy garnitur marynarkowy i czarne sakpaito, który dotychczas niepowrócił. Wszelkie poszukiwania rodziny i policji nie dały żadnego rezultatu. Podejrzewaną jest zbrodnia. Zaginiony mieszkał przy ulicy Miedzianej № 6. Ktoby wiedział o zaginionym, zechce dać znać właścicielowi domu (Miedziana № 6). 3024

№ 4680.

Obwieszczenie.

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1. pod № 973e przy ulicy Częstochowskiej, przez Juliusza i Maryę małżonków Geisler, pierwotna rb. 6,000.

2. pod № 1086l przy ulicy Orlej, przez Roberta Gleisa, pierwotna rb. 15,000.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 12 sierpnia 1911 r.

2639

Zakład Kefirowy i Skład Marcja Kujawskiego

B. Patzerowej

3046

w Łodzi, **Nikołajewska № 31.** Telefon 24-10.

Przyjmuje zamówienia na hurtową i detaliczną dostawę **MIODU** w wyborowych gatunkach po cenach przystępnych.

Łódzka Kasa pogrzebowa

5008

uprasza Szanownych Panów pełnomocników o przybycie na **ogólne doroczne zebranie**, mające się odbyć we wtorek, dnia 15 b. m., o godzinie 2 po poł., w sali rekwizytowej III oddziału Straży Ochotniczej przy ulicy **Nikołajewskiej № 54.** Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie za rok 1910/11. 2) Protokół komisji rewizyjnej. 3) Wybory komisji rewizyjnej i czterech członków zarządu. 4) Wnioski zarządu i 5) Wnioski członków. Zgodnie z § 30 Ustawy winna uczestniczyć w zebraniu—połowa członków, t. j. 70 osób; w razie nieprzybycia dostatecznej liczby pełnomocników, zebranie odbędzie się w d. 27 b. m. bez względu na liczbę członków, w tym samym lokalu. Zarząd.

Tanie

PLACE W RUDZIE

po 12 kop. lokieć kwadr. Położone blisko placu wyścigowego, szopy pabianickiej i remizy tramwajowej do sprzedania. Własna księga hipoteczna. Bliższa wiadomość u Haakego, ulica Piotrkowska № 250 m. 2, lub u p. Janga w Kościanowicach. 3040

Zaginęły dwa weksle

in blanco po 850 rb. Razem na Rb. 1,700, wnstawione przez Jana Gustawa Sindel. Ostrzega się przed nabyciem, gdyż weksle te są nieważne. Jan Hofman. 3042

LOKAJ

dobrze znający służbę jest poszukiwany dla natychmiastowego objęcia obowiązków. Wiadomość u stróża, Piotrkowska 147. 3022

PATHÉFON
graja
BEZ ZMIANY
IGIEŁ.

Do teatru!

chodzić niepotrzeba, gdyż możecie słyszeć zupełnie to samo mając u siebie w domu

ORYGINALNY PATHÉFON B-ci Pathé w Paryżu

który gra bez igieł bez szumu, głośno, zupełnie naturalnie. Płyty Pathé są nagrywane tylko przez najwybitniejszych artystów. Prosimy przyjść i przekonać się w

Specyjalnym Składzie Pathefonów Piotrkowska 117.

Żądajcie cenników i repertuarów bezpłatnie.

Ze 174 placów

zostały się tylko jeszcze 62 place na dobrych warunkach do sprzedania przy ul. Łagiewnickiej za Grabinką, przed Łagiewnickim jaseń. Wiadomość: u L. Rosina, Targowa 43. 3010

Woźny

może się zgłosić do Br. Kleszkowskich, Piotrkowska № 215, do 8 rano i między 1—2 w poł. 3030

Do wynajęcia

duże mieszkanie, zdadne na stolarnię lub dla tkaczy. Ul. Geislerka № 9 (Radogoszcz). 3034

Zakład Freblowski

W. Lipskiej

ulica Piotrkowska № 103. Zapisy przyjm. od g. 5—7 pp. 3032

Rządca

agronom, rutynowany, zarządca większymi majątkami zagranicą, włada językami: polskim, czeskim, małopolskim i niemieckim, poszukuje posady w Polsce lub Rosji. Wiadomość w cukierni Piotrkowska 28 E. BARTSCH, dawniej J. Szmagier. 2978

6-cio morgowa

włościańska zagroda z kompletnymi budynkami, 2-a owocowymi ogrodami przy przystanku i planicie D. Z. w Galkówku położona, do sprzedania za przystępną cenę. Wiadomość: Skwerowa 22-14. 2962—3—1

Wielka Wyprzedaż

Wielka Wyprzedaż

Wielka Wyprzedaż

po cenach niebywale niskich
konfekcji męskiej,
damskiej i dziecięcej

L. Kleinoth
99 Piotrkowska 99

4670

OBWIESZCZENIE.

Dyrekeya Towarzystwa Kredytowego

m. Łodzi.

Dyrekeya Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje do publicznej wiadomości p. p. właścicieli nieruchomości obciążonych pożyczkami Towarzystwa Kredytowego, aby o każdym wypadku wynikłego w ich nieruchomościach pożaru, niezwłocznie i nie później jak w ciągu dwóch dni, piśmiennie lub ustnie zawiadamiali Dyrekeyę Towarzystwa Kredytowego, celem poczynienia kroków o wyjednanie wynagrodzenia ogniowego. 2679

T-stwo Wyższych Kursów Handlowych

W WARSZAWIE, ul. Smolna № 9.

(od 1 lipca r. b. Koszykowa 9, tel. 10—15).

Zapisy na rok szkolny 1911/12 przyjmuje kancelarya Kursów Handlowych A. Zielińskiego, codziennie od godziny 10 do 1 po południu.

Zapisy powakacyjne rozpoczną się dnia 1 września r. b., prelekcje zaś 11 września r. b. Na kursy specjalny przyjmowani są słuchacze na podstawie ukończenia szkoły średniej filologicznej, handlowej lub realnej, oraz na mocy egzamina w tym zakresie. Czesne wynosi rb. 150, płatne z góry w 2 ratach półroczn. 2185

ZAWIADOMIENIE.

2517

Niniejszem mam honor zawiadomić Sz. Klijeńtele, iż mój

MAGAZYN OBUWIA

został przeniesiony na ul. Dzielną 5
Magazyn znacznie powiększony i zaopatrzony w duży wybór gotowego obuwia z najlepszych materiałów, własnego wyrobu i podług najnowszych fasonów. Przyjmuję obstarunki, które wykonywam z wszelką akuratacją.
CENY BARDZO NIZKIE!
T. OBRĘSKI.

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacyi towarowej Łódź-Fabryczna w d. 16 sierpnia n. st. 1911 roku, o godz. 10 rano na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione przez odbiorców towary przybyłe za frachtami: Odesa tow. Poł. Z. 590215 konserwy rybne, wysyłający Ilija Saweljew; Grodno Poł. Z. 111392 syrop kartoflany, Stocznyk i Aleksandrowicz; Gorzkowice W. 15857 antalki próżne od piwa, wysyłający Maomursztein, Grodno Poł. Z. 111291 kwas węglany, wysyłający Ekspedycya towarowa st. Grodno dla Ansztađa; Warszawa W. 120794 konserwy rybne, Langner i S-ka dla A. Druse; Kutais Zak. 9011 wino winogronowe, T. Pirchalaszwili; zaliczenie 29 rb. 55 kop.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na st. Łódź-Fabr., w dniu 17 sierpnia n. st. 1911 r. o godzinie 10 rano. 2689

Nowa metoda golenia.

Precz z niehygienicznymi, szcetinowymi pendzlami do golenia!

(w Niemczech i Francji przez policje zabronione).

Używajcie tylko krem do golenia „Sir” połączony z „Plaisirem”.

Jest to nowy, antyseptyczny sposób, zastępujący golenie ręką lub pendzlem. — Zajmuje połowę czasu.

Cena kompletu rb. 3, wystarcza prawie na rok cały.

Żądać we wszystkich lepszych zakładach fryzjerskich i perfumeryjnych.

Zastępca na Cesarstwo i Królestwo:

H. Neuman, Łódź, Piotrkowska 89. Telef. 16-20.

Zjednoczone Fabryki Wyrobow Ogniotrwałych dawniej C. KULMIZ

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850.
Oddziały fabryk: Markt-Redwitz w Bawarii i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Dinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcya około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów. — Robotników obecnie około 1500.

REPREZENTANT na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź—Pasaż Szulca 3,
Telefon 547. 2905+30

FABRYKA BAMBUSOWO-KOSZYKARSKA Walentego

Przybysza

w Łodzi, Widzewska 5,
(róg Średniej).

Telefon 22-33.

Nagrodzona wieloma medalami.

Specyalność: Kosze do fabryk.

Wyrobiam:

Mebłe bambusowe płaszem kryte,
Mebłe bambusowe matą kryte,
Bambusowe etażerki,
Bambusowe stoły do kwiatów,
Bambusowe garnitarki dziecięce,
Bambusowe parawany,
Bambusowe ekrany,
Kosze do podróży,
Kosze do pielizny,
Kosze do papieru, kosze walizowe,
Kosze do żywych kwiatów,
Kosze do robionych kwiatów,
Mebłe ogrodowe, mebelki dla lalek
Koszyeczki do bałek,
Kosze wszelkiego gatunku na obstarunek gotowe dla pp. piekarzów
Fabryka na Widzewskiej
№ 5 przyjmuje wszelkie obstarunki, z dokładnem wykończeniem, po możliwie najniższych cenach, 1435

Towarzystwo Biur Wywiadowczych

S. KLACZKIN I S^{KA}

z oddziałami

w Łodzi, Warszawie, Rydze, Petersburgu, Moskwie, Odesie Rostowie n. D. i Niższym Nowogrodzie (podczas jarmarku) w połączeniu z biurami wywiadowczymi: André Piguet & Cie, Paryż-Berno, Van der Graaf & Co, Amsterdam Bruksela i Lesser & Liman, Wiedeń-Berlin, poleca swą wypróbowaną organizację do zasięgania informacji i adresów na Królestwo, Cesarstwo i zagranicę.

MASZINY DO SZYCIA KOMPANII SINGER

MASZINY
RĘCZNE

MASZINY
NOŻNE

OD **25** R.

OD **40** R.

WYPŁATA RATAMI OD 1 RUB. TYG.

NASZE MAGAZYNY

znajdują się

W ŁODZI

ulica Piotrkowska 86,
„ Piotrkowska 273,
„ Konstantynowska 35,
„ Zgierska 9. 1469

W Pabianicach

ul. Zamkowa dom Schmidta.

Miliony osób uzdrowionych!

Powagi lekarskie uznały i orzekły, że

Mydło „HERBA”

D-ra OBERMEYERA (z siostrą miłosierdzia)

jest jedynym najpewniejszym leczniczym środkiem, usuwającym pryszczki, łupież, wągry, liszaje, krosty, swędzenie i wszelkie nieczystości skóry.

Miliony kawałków w uzdrowieniu. Tysiące podziękowań od wdzięcznych chorych i lekarzy. — Kto chce się skutecznie wyleczyć, niech żąda tylko mydła „HERBA” z marką siostra miłosierdzia na każdym kawałku, gdyż wszelkie inne — bezwartościowe fałszyfikaty. Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i perfumeryjnych. 941r

Szkoła przygotowawcza koedukacyjna

HELENY CHOLEWICKIEJ Piotrkowska 145

przy udziale pierwszorzędných sił pedagogicznych przysposabia chłopców i dziewczynki do szkół średnich wszelkiego typu. Informacje oraz zapisy w kancelarii szkoły między 7 1/2 a 8-mą po południu. 2892

56 morgi ziemi dobrej

całe lub częściowo w Proboiszczowicach od Zgierza 2 wiorsty przy szosie do Ozorkowa do sprzedania, zasiane będzie ozimną, z Towarzystwem lub bez. Również i place przy szosie. Bliższa wiadomość w Łodzi, ul. Krótka № 11 m. 6 u p. Stanisława Tarnowskiego. 2890

Remiza „BRISTOL”

Właśc. A. NEUMANN (dawn. Bartosz), wynajmuje elegancznie karety, powozy etc. na godziny, dnie i miesiące dla jazdy po mieście, do miast sąsiednich i na polowanie po cenach umiarkowanych. Staranna obsługa! Ul. Piotrkowska № 119, telefonu № 1053 2849r

„PROBITAS”

Skwerowa № 8 od 1 września Przejazd 6 parter. Biuro nauczycielskie poleca: wykwalifikowane nauczycielki i bony różnych narodowości oraz dozorczynię. 2940

ZAKŁAD MEBLOWO-DEKORACYJNY

F. DROZDOWSKI i S-KA, wł. F. Drozdowski i W. Ereciński

obecnie: Nawrot № 23, telefon 16-63.

Polecają wszelkie roboty w zakresie tapicerstwa wchodzące. Garnitury salonowe po niższych cenach. 2906

100 podarunków

wartości rb. 600 w przeciągu 2-ch tygodni

darmo

wydano naszym Szanownym kupującym

Nazwiska Szanownych kupujących, którzy otrzymali prezenty, dla przekonania Szanownej Publiczności, są wywieszane w naszych oknach wystawowych.

Darmo dostaje

każdy 10, 20, 30, 40, 60, 70, 80 i 90

kupujący

1 bluzkę damską,

każdy 50-ty 1 spodnie,

każdy 100-ny garnitur marynarkowy.

Nadzwyczaj tanio!

Bluzki batystowe dawniej 5.—	teraz 1.90
Paleta damskie	16.50 — 8.50
Garnitury marynark.	16.50 — 9.90
Spodnie	4.50 — 2.90
Sukien. dla dziewcz.	5.50 — 2.10
Garnit. dla chłopców	3.50 — 1.90

Schmechel i Rosner

Piotrkowska 100.

2675

8-mio kl. szkoła filologiczna

popierana przez Towarzystwo „Uczelnia”
ul. Nowocegielniana Nr. 9.

Egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczynają się dnia 26 sierpnia do klas wstępnych I, II, III i IV-tej, a 29 sierpnia do klas 5, 6, 7 i 8. Podania do wszystkich klas przyjmuje kancelarya w poniedziałki, wtorki i środy od godz. 10 do 12, a od 22 sierpnia codziennie od godz. 10—12. Rok szkolny rozpocznie się 2 września r. b. 2641

Nowa szkoła fachowa zatwierdzona przez Ministerium.

Zapisy na oddziały: przedziałniczy, tkacki i rysunkowy (wzorów tkanin)

przy Kursach technicznych

W. KUJAWSKIEGO,
przyjmuje kancelarya kursów (Nowo-Cegielniana № 9) codziennie w godzinach wieczornych od 2619 7 i pół do 9 a

Kurs nauk półroczny.

Wykłady w godzinach wieczornych

Parowa Fabryka Mebli

Ch. i J. Łaznowskich

w Pabianicach

POLECA:

Wszelkie urządzenia biurowe, jako: biurka amerykańskie, szafy dla ksiąg i aktów, krzesła biurowe, kałamarze nowego systemu, wszelką galanterię biurową i damskie biurka.

Mebie luksusowe, jako: stoliki do kwiatów, samowarów, gramofonów i kart. Szafki do cygar i papierosów, domowe apteczki i garnitury do palenia.

Mebie dziecięce: łóżeczka i krzesła do składania i t. p. Na wystawie pocztówek w Łodzi otrzymała nasza fabryka za swe wyroby Medal Srebrny.

Skład łódzki: ulica Dzielna № 9. 2738

Szkoła prywatna W. Szulca Piotrkowska № 121.

Lekcje rozpoczynają się 21 Sierpnia n. st. Zapisy nowych uczniów odbywają się codziennie. Duży plac do zabaw jest. Łatwa komunikacja tramwajowa. Do pensjonatu przy szkole przyjmują się uczniowie i innych tutejszych zakładów naukowych. 2914

Lecznica D^{ra} A. Steinberga

BENEDYKTA № 3, Telefonu № 22-62.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonalizacja. Stosowanie prądów stałych, przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kapsle świetlne w gorącym powietrzu. Kapsle 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad). 137r

Zalecany przez pp. lekarzy

Teł. 24-10

KEFIR B. PATZEROWEJ Łódź, Mikołajowska 31

Dostawa do domów rano i po południu.

1660

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej.

Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 ko Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztywne i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych.

Gutzmana Elixir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 8. 2573

MATKI, wystrzegajcie się bezwartościowych, ściowych naśladownictw III

Przeciw wyprzania i odparzania ciała a niemowląt stosujcie jedyną, nieporównaną i higieniczną

Przysypkę M. Steina z marką

SIOSTRA MIŁOSIERDZIA z DZIECKIEM.

Pudełko z sítkiem 15 kop. Medal złoty.

Reprezentant dla Łodzi: Gustaw ROSENTHAL.

PUDER VENUS

Najdelikatniej przystaje do twarzy, przyrządzony podług najnowszych wymagań higieny, anons dla

PAŃ, Ządać wszędzie.

Cena próbnych pudełek 15, większe 30, 50 kop. i Rb. 1

Wiadomem jest całemu światu,

że na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY, mokre isuche LISZAJE, KROSTY** i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-leczniczy, niech żąda rozpowszechnionego i uznanego przez powagi lekarskie

MYDŁA ks. KNEIPPA

z powyższą etykietą i napisem na każd. etyk. reprezent. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 k. małe sprzedają wszystk. apt., skł. apt. i perfumerye. Reprezentanci: M. Niedźwiedź, Warszawa, Wspólna 5. 1591

Kto pragnie

wzmocnić swój organizm, ten niechaj przed obiadem pija niewielki kieliszek wina „Saint-Raphaël”. Ządajcie wszędzie tylko „Kompanii wiodącej na St.-Raphaël, Valence (Drôme) Francya. 2593

Do odlewni żelaza potrzebni zdolni robotnicy na maszyny

Senatorska 22.

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych

Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy. Krótka 4 tel. 19-41

LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.

Przyjmuje od 8—2 i od 5—9 w.

Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Dr. Bejt

Srednia. 5 Spec. Choroby skórne, włosów, weneryczne, kosmetyka

Leczenie sypillisu salwarsanem

EHRlich-HATA 606.

Godziny przyjęć: od 8—1 po poł.

i od 4—8 w. W niedziele i święta

od godz 9—2 pp. Poczekalnia dla

Pań oddzielna. 535—r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

Syphilis, skóra, weneryczny,

choroby dróg moczowych.

LECZENIE SYPHILISU

EHRlich-HATA 606.

Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w.

dla dam od 4—5. W niedziele i święta

tylko do 1 rano. 746r

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu.

Powrót. Pasaż Meyera № 1.

Godz. prz.: 10-12 i 4-7 p. p. Te-

lefonu № 28-39. 2639

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, (kos-

metyka), WENERYCZNE I MOCZO-

PĘCIOWE I NIEMOCNE PĘCIOWE.

LECZENIE SYPHILISU

EHRlich-HATA 606.

Ul. Południowa № 2.

Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w.

panie od 5—6 po poł. 1420—r

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.

1897 mieszka obecnie

Piotrkowska 108, tel. 15-01

przyjm. do 10 r. i od 4—5 p. p.

Dr. med. LEYBERG

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich.

powrócił.

Ch. skóry, weneryczne i moczopłciowe

Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8.

Dla pań 5-6, poczekalnia oddzielna.

W niedziele tylko do obiadu.

Krótka 5, telef. 26-50. 2113

Specjalista chorób włoś-

ów, skórnych (pięgi i prysz-

cze na twarzy) i wenerycz-

nych (syphilis)

Dr. S. SZNITKIND

SREDNIA № 2.

Leczenie elektrycznością, masa-

żem i kosmetycznym.

Przyjmuje od 8 do 2-jej po poł.

i od 4 do 9 wiecz. 469r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg mo-

czowych i weneryczne

CEGIELNIANA 14.

Od g. 11—1 i 4—7½ w. 76r

Dr. A. GROGLIK

Zachodnia 68 przy ul. Zielonej.

Choroby skóry i włosów,

weneryczne i dróg moczowych.

Przyjmuje 8½—11½ r. i 6—8 w.:

panie 5—6 wiecz.

W niedziele i święta od godz. 9

do 12 rano. 2474—r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 16.

Choroby wewnętrzne i nerwowe.

Specjalnie: choroby żołądka, ki-

szek i przemiany materii (cukro-

wa, podagra, otyłość itd.).

Niezbędne dla diagnozy analizy

chemiczne i bakteriologiczne. Wydzie-

lin i krwi w laboratorium włas-

nym. Od 11—1 rano i od 5—7½

po południu. 459r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(starszy) Telef. 17-14

Piotrkowska 103

Choroby wewnętrzne, dzieci

i kobiece. Przyjm. od 9½—11 r.

od 6—8 pp. 1426r

Dr. A. S. Tenenbaum

Chor. wewnętrzne i dzieci.

(Choroby żołądka i kiszki).

Wschodnia № 49.

przyjm. od 8—9 r. i 5—7 p. 33

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE,

SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH

Benedykta № 9.

(9—12 r. i 4½—7½ w.) 1483

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA

CHOROBY KOBIECE, SKORNE

WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)

Ul. Wschodnia № 49.

Przyjm. od g. 11—1 i od 7—8.

3544—r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne

Andrzeja 13.

Przyjmuje od 4—8 po południu

W niedziele i święta od g. 10—1.

Telef. 26-25. 507—d

Dr. F. Klozenberg

Dzielnia 25.

Choroby nerwowe od 10—11-jej r.

i 5—7 po poł. 2790

Na telefonu 21—27.

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. Tel. 170.

Choroby skórne, weneryczne

i moczopłciowe.

Godziny przyjęć: panowie od g.

9—11 r. i 5—8 po poł., panie

4—5 po poł.; w niedziele i święta

8—12 r. 1463r

ZĘBY

szuczne od 75 k.

Plomby od 50 k.

na kauczuku, złocie—

bez wyjęcia korzeni. Plombowanie

złotem, srebrem, porcelaną. Wy-

mowanie zębów bez bólu.

Przeróbka i reparacje na pocze-

kaniu. Lek.-dent. S. LIPOWSKI,

Piotrkowska 92. 381r

Dr. Sołowiejczyk

choroby dzieci i wewnętrzne

Specjal. cierpienia piersiowe.

Powrócił. 2665

Andrzeja 4, telefon 18-47.

godz. przyjęć: 9—10 r. i 5—6 pp.

D-ka Felicya Goldberg

powróciła z zagranicy.

Mieszka obecnie

ul. Piotrkowska 107.

Dr. Maksymilian Papierny

POWRÓCIŁ

AKUSZER i SPECYALISTA

CHOROBY KOBIECYCH.

ulica Południowa № 23.

Telefon 16-85.

Przyjmuje do 11 rano i od 4½

do 6½ po poł. 333r

Dr. I. Silberstrom

przeprowadził się na ul. Zawa-

dzką № 12. Choroby skóry,

włosów i weneryczne. Radykal-

ne usuwanie szpecących włosów

Przyjmuje: od 11½—2½ p. p. i

od 5½—8½ w.

Panie: 4½—5½, po poł. W niedz.

do 3-jej po poł. 713r

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 87

przyj. od 8—9½ r. i od 5—6½ pp.

Choroby wewnętrzne i nerwowe.

1429—r

Dr. Fr. Łukasiewicz

Starc-Zarzowska № 36,

róg Sosnowej.

Choroby żołądka i kiszki,

wewnętrzne i dziecięce.

Przyjmuje do g. 11 rano i od

3-jej do 6-jej po poł. 2209r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne

Nawrot 2.

przyjmuje od 8—10½, i od 6—8.

Po poł., panie od 5—6. W nie-

dziele i święta od 8—1 r. 373r

Dr. H. Sadowski

Piotrkowska 120

Przyjmuje z chorobami wewnątrz-

nymi (spec. żołądka i kiszki).

Godzinnie od 11-12 rano i od 5

do 7-jej po poł. 2520

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya,

choroby chirurg. i kobiece

przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.

ul. Cegielniana 9 m. 4. 2671

Choroby weneryczne,

skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piokarski

PIOTRKOWSKA № 115

Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8

wiecz. kobiety od 4—5. 1331—r

Dr. Skalski

powrócił.

Akuszerya choroby kobiece i we-

wnętrzne. Przyjmuje od 3—5 po

poł. ul. Rokicińska 47, tele-

fon 18-19. 2942

Dr. H. Ruøger

Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne.

Przyjm. 4—6 p. poł. 3028

ODCISKI

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica

chorób zębów i jamy ustnej

lekarza d-ty H. Pruss.

1393r

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote

korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**

Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy

D-rów L. Falka, Z. Gołca i St. Jelnickiego,

Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych —
płaca za poradę 60 kop.

Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano
i od 12^{1/2} do 1^{1/2} po południu.

Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tennenbaumowa
w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5^{1/2} — 6^{1/2} po południu. 1738r

Tow. Akc. „Fr. KARPINSKI” w Warszawie.

Elektoralna № 35.

POLECA

KARPINSKIEGO

Kąpiele z kwasu węglowego

(CO₂)

zastępujące kąpiele w Nanheim, Kissingen.

Kąpiele te, stosowane z przepisu lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca i t. p., nie mniej doskonale środek do pobudzenia krążenia krwi.

Oprócz powyższych fabryka wyrabia:

Karpińskiego
Kąpiele

borowinowe z kwasem węglowym zastępujące franzenbadzkie, krynickie, żegiestowskie, reinerckie i t. p.
jodowo bromowe z kwasem węglowym,
bromowe z kwasem węglowym,
balsamiczno-sosnowe z kwasem węglowym,
siarczane z kwasem węglowym, zastępujące akwizgrańskie, buskie, soleckie, truskawieckie, piszczańskie i t. p.

UWAGA. Sole Karpińskiego do kąpiele są przygotowane w tabliczkach prasowanych, łatwo rozpuszczalnych.

Brozury gratis i franco.

Żądać wszędzie.

Barszcz, kapuśniak

oraz inne potrawy szczególnie są smaczne, jeśli się do ich przyrządzenia użyje rosółu

z **MAGGI** bulionu w kostkach

lub też je do ukończenia nim poprawia.

MAGGI bulion w kostkach

po 4 kop.

wydaje przez polanie wrzącą wodą znakomity rosół.

Prawdziwy tylko z nazwą **MAGGI**

oraz marką ochronną

„krzyż + gwiazda”.

Wszędzie do nabycia!

2387

75%

ludzi cierpi od odcisków. Jedynym środkiem dla usunięcia tego zła są **KRAŻKI**

„Richard”

wynalazek D-ra HENRYKA WILDTA w Warszawie

Dostać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Wyłączna sprzedaż na Królestwo u **Józefa Karoleckiego**, Warszawa, Al. Ujazdowska 8 Proszę zwracać uwagę na firmę „HENRYKWILD” i wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw. 2015

Towarzystwo Akcyjne

Rzeźni Miejskich w Rosyi

WARSZAWA, Krakowskie Przedmieście № 5.

ŁÓDŹ, Rzeźnia Miejska.

poleca: 1) włosień tapicerski, 2) krew suszoną, 3) mączkę mięsną, 4) kupuje i sprzedaje skóry surowe, mokre i suche. 2350-20

AGATOL proszek 20 i 35 k.
najlepiej do zębów pasta 20 k.

St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. eliksir 30 i 50 k.

Odnaczone na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczne i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania dziąseł. Odnacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd.

Żądać wszędzie!

2607-30

CENTRALNA KLINIKA
chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP.

Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

747r

Belki żelazne
we wszystkich profilach
ma stale na składzie

KAROL SOMYA, Łódź, Piotrkowska 192.

2655

BRYKIETY z najlepszego górnoszląskiego węgla kamiennego są **najdoskonalszym** paliwem: **największa** wydajność ciepła, **doszczętnie** spalanie się, **żadnych** pozostałości, jak kamienie, miel i szlaka, **najłatwiejsza** kontrola dla Pań i Gospodyń, **najwygodniejsze** przechowywanie! Do domów prywatnych wysyłam na zamówienia **podług cennika**. Detaliczna sprzedaż we wszystkich sklepach spożywczych.

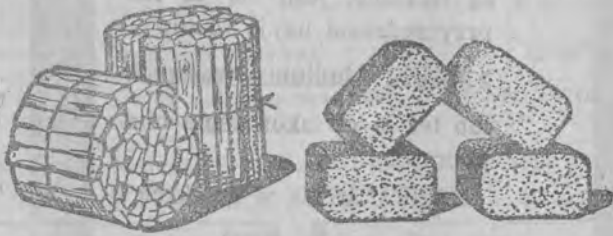
F. W. Kowalski.

Firma

„**DRZEWO**”

Przejazd № 21, (róg Widzewskiej).

Telefon 17-09.

Wyprowadź.

2655

- 1) Urządzenie biura fabrycznego i fabryki: szafy, stoły, krzesła, biurka, stoły rysunkowe, szafa ogniotrwała, zegary, ściana oszklona, różne drzwi, półki i regale.
- 2) Specjalne regale dla rur gazowych i żelaza sztabowego, feilbanki etc.
- 3) Modele i rysunki wszelkiej armatury, aparatów, wentyli, kranów, wentylatorów etc.

Wiadomość: Fabryka maszyn J. Arkuszewski, Nowa 5, tel. 40.

Spieszcie
spieszcie

na **WIELKĄ**
lokalną

Wyprowadź

z powodu przebudówki.

Emil Szmechel

Od Poniedziałku
dnia **24 lipca**

bajecznie
nizkie
ceny.

Emil Szmechel

95 Piotrkowska 95

2521

Uprasza się o łaskawe oględziny.

Przy granicy
miasta

w Nowem Rokicciu

obok szosy
pabianickiej

są **PLACE**

różnej
wielkości

do sprzedania.

Przystanek tramwajowy na miejscu.

Wiadomość u właściciela **Otto Krause** cegielnia, Nowe Rokicie, Telefon nr. 12-02.

Skład win

M. D. OKOJEWY

~~~~~ Dzielnia № 11 ~~~~~

podaje do wiadomości Szanownej Klijenteli, że kto chce mieć zdrow i normalny żołądek ten powinien pić **wino** żołądkowe № 7 M. D. Okojewa, zatwierdzone przez rząd za Nr. 3478.

Wina żołądkowe № 7 M. D. Okojewa niema w żadnych innych składach, a tylko w moim składzie przy ulicy Dzielnej Nr. 11. Posiadam również wina ruskie od 40 kop. do 2 rubli za butelkę, a zagraniczne od 1.25 do 5 rb. za butelkę, oraz różnego rodzaju trunki krajowe i zagraniczne. Oliwę do lampek mego wynalazku można otrzymać u mnie, a także na Piotrkowskiej 291, Franciszkańskiej 60, Mikołajewskiej 89, Kątnej 52, Przedzalnianej 56 i 90, Sosnowej 3 i na Konstytucyjnej 13. 1835

Kantor ekspedycyjno-przewozowy

W. Chądzyński i W. Winnicki

Spacerowa 27.

Ekspeduje towary na stacye wszystkich dróg żelaznych.—Dostarcza towary na stacyę i ze stacyi.—Zawiera umowy na stałe dostawy do fabryk i kantorów.—Uskutecznia przeprowadzki.

2647

Potrzebna jest używana, w zupełnie dobrym stanie

LOKOMOBILA

o sile 30 — 50 rzeczywistych koni parowych. Oferty ze szczegółowymi wymiarami, podaniem fabryki, z jakiej pochodzi, roku kupna nowej i wszystkich danych uprasza się nadsyłać pod adresem: Lublin, Zakłady Mechaniczne E. Plage i T. Laśkiewicz. 2978

TECHNICZNE ARTYKUŁY,

Armatury, Narzędzia.

Rury do gazu i wody.

Rury świdrowe.

Tokarnie i wiertarnie.

Stal narzędziowa i spawalna.

Zelazo, Blachy.

Drut, Sruby i Gwoździe.

Metale.

Ma zawsze na składzie

4446

KAROL SOMYA

Łódź, PIOTRKOWSKA № 192.

W zakładzie naukowym

W. Piechockiego

ul. Piaseczna № 14 (przy Rzgowskiej)

egzaminacje do klas podwstępnej, wstępnej i pierwszej, rozpoczyna się dnia **21 sierpnia** o godz. 9-ej rano. Lekcje 23 sierpnia. Zpisy przyjmuje i udziela informacji kancelarya szkoły od 9 do 2 i od 8—9 wieczorem. 2603